

Miljödepartementet

Rättssekretariatet

Susanne Classon

Telefon 08-405 32 76

Förslag till ändring av 7 kap. miljöbalken om vattenskyddsområden samt förslag till ny bekämpningsmedelsförordning

Remissinstanser:

1. Svea hovrätt – Mark- och miljööverdomstolen
2. Hovrätten för Västra Sverige
3. Nacka tingsrätt – Mark- och miljödomstolen
4. Vänersborgs tingsrätt – Mark- och miljödomstolen
5. Åklagarmyndigheten
6. Arbetsmiljöverket
7. Domstolsverket
8. Havs- och vattenmyndigheten
9. Försvarsmakten
10. Försvarets materielverk (FMV)
11. Kammarkollegiet
12. Kemikalieinspektionen
13. Kommerskollegium
14. Livsmedelsverket
15. Länsstyrelsen i Dalarnas län
16. Länsstyrelsen i Jämtlands län
17. Länsstyrelsen i Skåne län
18. Länsstyrelsen i Stockholms län
19. Länsstyrelsen i Västerbottens län
20. Länsstyrelsen i Örebro län
21. Naturvårdsverket
22. Regelrådet
23. Socialstyrelsen
24. Skogsstyrelsen
25. Statens geologiska undersökning (SGU)
26. Statens jordbruksverk
27. Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)
28. Sveriges kommuner och landsting (SKL)
29. Svenskt vatten
30. Trafikverket

31. Uppsala universitet, juridiska fakulteten
32. Stockholms kommun
33. Göteborgs kommun
34. Malmö kommun
35. Österåkers kommun
36. Nynäshamns kommun
37. Staffanstorps kommun
38. Kungälv kommun
39. Nyköpings kommun
40. Karlskrona kommun
41. Varbergs kommun
42. Östersunds kommun
43. Mullsjö kommun
44. Nykvarns kommun
45. Söderköpings kommun
46. Hörby kommun
47. Forshaga kommun
48. Sigtuna kommun
49. Vadstena kommun
50. Trelleborgs kommun
51. Storfors kommun
52. Östhammars kommun
53. Region Gotland
54. Strömstads kommun
55. Härjedalens kommun
56. Oxelösunds kommun
57. Värnamo kommun
58. Tranås kommun
59. Emmaboda kommun
60. Torsby kommun
61. Sollefteå kommun
62. Vilhelmina kommun
63. Övertorneå kommun
64. Eksjö kommun
65. Landskrona kommun
66. Svenljunga kommun
67. Sunne kommun
68. Hudiksvalls kommun
69. Bodens kommun
70. Hushållningssällskapens förbund
71. Innovations- och kemiindustrierna i Sverige (IKEM)
72. Jernhusen
73. Jordens vänner
74. Kemisk-Tekniska Leverantörförbundet (KTF)
75. Lantbrukarnas Riksförbund (LRF)
76. LRF Skogsägarna
77. Näringslivets regelnämnd (NNR)
78. Riksförbundet Enskilda vägar

79. Skogsindustrierna
80. Svenska golfförbundet
81. Svenskt näringsliv
82. Svensk handel
83. Svenskt växtskydd
84. Svenska Naturskyddsföreningen
85. Sveriges kommuner och landsting (SKL)
86. SWEDTRAIN
87. Världsnaturfonden i Sverige (WWF)

Remissen innehåller:

1. Promemoria – vattenskyddsområden
2. Promemoria – -ny bekämpningsmedelsförordning
3. Förslag till ny bekämpningsmedelsförordning
4. Förslag till ändring i förordningen (2012:259) om miljöstraffavgifter
5. Förslag till ändring i miljötillsynsförordningen (2011:13)
6. Förslag till ändring i förordning (2007:913) med instruktion för arbetsmiljöverket
7. Förslag till ändring i jaktförordningen (1987:905)

Remissvaren ska vara inkomna till Miljödepartementet **senast den 11 oktober 2013**. Vi ser helst att svaren skickas i elektronisk form (i word-format) till m.registrator@regeringskansliet.se och med kopia till Susanne Classon, susanne.classon@regeringskansliet.se.

I remissen ligger att Regeringskansliet, Miljödepartementet, vill ha synpunkter på förslagen i bifogade promemoria.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta. För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Susanne Classon svarar på eventuella frågor under remisstiden, tel. 08-405 32 76 (e-postadress: susanne.classon@regeringskansliet.se).

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens broschyr "Svara på remiss. Hur och varför?" Broschyren kan beställas från Regeringskansliet, Information Rosenbad, 103 33 Stockholm eller hämtas från nätet: www.regeringen.se

Egon Abresparr
Rättschef

Miljödepartementet*Rättssekretariatet***Promemoria - vattenskyddsområden**

Inledning

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel¹ trädde i kraft i november 2009. Direktivet är ett s k minimidirektiv och innehåller bestämmelser om användning av bekämpningsmedel i gemenskapen. Regeringen har föreslagit vissa ändringar i miljöbalken med anledning av direktiv 2009/128/EG i prop. 2012/13:161 Bemyndiganden för elektronikavfall och bekämpningsmedel som lämnades till riksdagen den 23 maj 2013. I denna promemoria föreslås vissa ändringar i 7 kap. miljöbalken med anledning av direktivet.

Direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel

Direktiv 2009/128/EG trädde ikraft den 25 november 2009. Medlemsstaterna skulle senast den 26 november 2011 ha antagit de bestämmelser som krävs för att följa direktivet. Ett flertal bestämmelser i direktivet har dock senare tidsfrister för genomförande.

Direktivet har beskrivits av kommissionen som den återstående viktiga pusselbiten i en sammanhållen gemenskapsrätt kring bekämpningsmedel. Sedan tidigare finns regler om utsläppande på marknaden av bekämpningsmedel och regler om livsmedelssäkerhet. Direktiv 2009/128/EG syftar till att komplettera dessa rättsakter genom att reglera användningen av bekämpningsmedel inom gemenskapen. Syftet med direktivet är således att införa gemensamma minimikrav för användningen av bekämpningsmedel för att minska riskerna för människors hälsa och miljön.

Direktivet gäller i dag endast bekämpningsmedel som är växtskyddsmedel. I framtiden förutses dock en utvidgning av direktivets tillämp-

¹ EUT L 309, 24.11.2009, s. 71 (Celex 32009L0128).

ningsområde till att även omfatta biocidprodukter. Av EU:s biocidförordning följer att kommissionen senast i juli 2015 ska lägga fram en rapport om hur förordningen bidrar till en hållbar användning av biocidprodukter. Rapporten ska också omfatta behovet av att införa ytterligare åtgärder för att minska de risker som biocidprodukter utgör för människors och djurs hälsa och för miljön.

Skydd av vattenmiljön

I direktiv 2009/128/EG finns krav på att medlemsstaterna ska vidta särskilda åtgärder för att skydda vattenmiljön och dricksvattenförsörjningen mot effekterna av växtskyddsmedel. Åtgärderna ska vara förenliga med Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område² ("ramdirektivet för vatten") och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG³. Syftet med de åtgärder som ska vidtas enligt artikel 11 är bl.a. att minimera resthalter av bekämpningsmedel i dricksvattnet.

I artikel 11.2 konkretiseras de särskilda åtgärder som behövs för att skydda vattenmiljön och dricksvattnet. Åtgärderna ska bl.a. omfatta åtgärder som minimerar risken för förorening utanför området till följd av vindavdrift, dräneringsflöde och ytavrinning. I direktivet sägs bl.a. att åtgärderna ska innefatta skapande av säkerhetszoner för ytvatten och grundvatten som används för uttag av dricksvatten, där bekämpningsmedel inte får användas eller lagras.

De åtgärder som medlemsstaterna ska vidta med anledning av artikel 11 i direktiv 2009/128/EG ska vara förenliga med ramdirektivet för vatten. Av artikel 7.3 i ramdirektivet för vatten följer att medlemsstaterna ska säkerställa ett erforderligt skydd av de identifierade vattenförekomsterna i medlemsstaten i syfte att undvika försämring av deras kvalitet. Av artikeln följer vidare att medlemsstaterna får inrätta säkerhetszoner för att skydda dricksvattnet.

Kravet i artikel 11 i direktiv 2009/128/EG att medlemsstaterna ska skapa säkerhetszoner för ytvatten och grundvatten som används för uttag av dricksvatten, där bekämpningsmedel inte får användas eller lagras, kan ses som ett förtydligande av vad som, enligt artikel 7.3 i ramdirektivet för vatten, är att anse som ett erforderligt skydd av vattenförekomsten.

² EGT L 327, 22.12.2000, s. 1 (Celex 32000L0060).

³ EUT L 309, 24.11.2009, s. 1 (Celex 32009R1107).

Gällande rätt

Av 7 kap. 21 § miljöbalken följer att en kommun eller en länsstyrelse får förklara ett mark- eller vattenområde som vattenskyddsområde (7 kap. 21 § miljöbalken) i syfte att skydda grund- eller ytvattentillgång som utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt. Om ett vattenskyddsområde eller ett tillrinningsområde till detta berör två eller fler kommuner fattas beslutet om att inrätta vattenskyddsområdet normalt av länsstyrelsen.

För områden som har förklarats som vattenskyddsområden ska kommuner eller länsstyrelser enligt 7 kap. 22 § miljöbalken meddela sådana föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter som behövs för att tillgodose syftet med området. Sådana föreskrifter kan avse användningen av bekämpningsmedel, t.ex. förbud, tillståndsplikt eller andra inskränkningar. I Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel finns dessutom en generell tillståndsplikt för yrkesmässig användning av bekämpningsmedel i vattenskyddsområden.

I dag har 70 % av Sveriges grundvattentäkter och 40 % av Sveriges ytvattentäkter det skydd som följer av att det omgivande mark- eller vattenområdet har förklarats som vattenskyddsområde enligt 7 kap 21 § miljöbalken. I dessa områden gäller således inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom området, exempelvis förbud att använda bekämpningsmedel i eller delar av området. Sådana inskränkningar i rätten att använda bekämpningsmedel finns inte för mark som saknar områdesskydd enligt 7 kap. miljöbalken.

I vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för vattendistriktet redovisas de åtgärder som behöver vidtas för att miljö kvalitetsnormerna i ramdirektivet för vatten ska uppnås. Här anges att kommunerna behöver inrätta vattenskyddsområden med föreskrifter för kommunala dricksvattentäkter som används för dricksvattenförsörjningen, så att dricksvattentäkterna långsiktigt bibehåller en god kemisk status och god kvantitativ status.

Ändringar i 7 kap. miljöbalken

Kravet i direktiv 2009/128/EG att inrätta säkerhetszoner för yt- och grundvatten som används för uttag av dricksvatten och där bekämpningsmedel inte får användas eller lagras, innebär att Sverige behöver stärka skyddet kring vattentäkter i områden som inte har förklarats som vattenskyddsområden. Sverige behöver genomföra åtgärder som innebär att säkerhetszoner skapas kring dessa vattentäkter, där bekämpningsmedel inte får användas eller lagras.

För att stärka skyddet föreslås att 7 kap. 21 § ändras på så sätt att kommunerna åläggs en skyldighet att inrätta vattenskyddsområden för att

skydda allmänna vattentäkter som används. Kommunerna har kunskap om vilka dricksvattentäkter som används och är i egenskap av dricksvattenproducenter ansvariga för dricksvattnets kvalitet i kommunen. Bestämmelsen speglar det behov som har konstaterats i vattenmyndigheternas åtgärdsprogram i enlighet med ramdirektivet för vatten.

Vidare föreslås en ny bestämmelse (7 kap. 21 a §) som ger kommuner och länsstyrelse en rätt att inrätta vattenskyddsområden till skydd för andra vattentäkter än allmänna vattentäkter som används för uttag av dricksvatten. Det kan vara fråga om vattentäkter som kan komma att användas i framtiden eller enskilda vattentäkter.

Länsstyrelserna bör även i fortsättningen kunna inrätta vattenskyddsområden på begäran av en eller flera kommuner, exempelvis i sådana fall när vattentakten sträcker sig över kommungränser. Detta klargörs i andra stycket i 21 a §. Liksom är fallet i dag ska de kommuner som begär att länsstyrelsen ska inrätta vattenskyddsområdet stå för kostnaderna i samband med inrättandet.

Att inrätta ett vattenskyddsområde är en lång process. Bestämmelsen föreslås börja gälla den 1 januari 2019 för att ge kommunerna tid att göra de utredningar som krävs och fatta nödvändiga beslut.

Konsekvensanalys

Om Sverige inte inrättar säkerhetszoner till skydd för dricksvattentäkter, där bekämpningsmedel inte får användas eller lagras lever Sverige inte upp till kraven i artikel 11 i direktiv 2009/128/EG.

Den föreslagna lagändringen innebär att kommunerna åläggs att inrätta vattenskyddsområden till skydd för vattentäkter som används. Kommunerna har i dag en möjlighet att inrätta vattenskyddsområden enligt 7 kap. 21 § miljöbalken.

Vissa kommunala vattentäkter saknar skydd i dag. Av de drygt 1500 grundvattentäkter som används i dag saknar ungefär 30 procent skydd. Motsvarande siffra för de cirka 200 ytvattentäkterna är cirka 60 procent. Det pågår dock ett stort arbete i kommunerna att fastställa nya vattenskyddsområden som ännu inte har avslutats. Det gäller framförallt ytvattentäkterna. I vattenmyndigheternas åtgärdsprogram för vattendistriktet pekas på det behov som finns att inrätta vattenskyddsområden på kommunal nivå.

Den föreslagna lagändringen medför kostnader för kommunerna, främst i form av utredningskostnader för bl.a. hydrologiska och geologiska undersökningar för att fastställa vattenskyddsområdets avgränsning och behov av anpassat skydd.

Kostnaden för att fastställa ett vattenskyddsområde varierar med förutsättningarna för området t.ex. områdets storlek och verksamhetstyper i området. Enligt åtgärdsprogrammet för Södra Östersjöns vattendistrikt 2009-2015 uppskattas kostnaden för att upprätta vattenskyddsområden i vattenskyddsdistriktets kommuner, där skydd nu saknas, till mellan 500 000 kronor och 2 miljoner kronor per objekt. Kostnaden omfattar upprättande av vattenskyddsområde samt framtagande av föreskrifter.

Den kostnad som uppkommer med anledning av att vattenskyddsområden inrättas kan beaktas vid bestämmande av va-avgifter i kommunen. Av lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster följer att kommunerna ska ta ut avgifter för allmänna vattentjänster. Avgifterna får bestämmas som anläggningsavgifter och brukningsavgifter och får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen. Ordnandet och driften av en allmän va-anläggning ska uppfylla de krav som kan ställas från miljö- och hälso-skyddssynpunkt. Kostnader för miljövårdande åtgärder som företas inom verksamheten bör därför enligt förarbetena betraktas som avgiftsgrundande, om åtgärderna kan anses nödvändiga för en från miljösynpunkt god och ansvarsfull förvaltning av den allmänna va-anläggningen (prop 2005/06:78 sid 92).

Det finns ofta starka motställda intressen vad gäller storleken av området och vilka verksamheter som ska få bedrivas där, vilket kan göra processen att fastställa området utdragen och resurskrävande. I vissa fall kan det vidare vara aktuellt för en kommun att samarbeta med andra över kommungränsen eftersom vattenskyddsområden snarare behöver avgränsas genom tillrinningsområden och geologiska formationer än kommungränser. Slutligen kan frågan om intrångsersättning till verksamheter som påverkas av beslut om vattenskyddsområde bli aktuell, t.ex. om mark tas i anspråk eller i de fall pågående markanvändning avsevärt försvåras.

Förslag till lag om ändring i miljöbalken

Härigenom föreskrivs i fråga om miljöbalken (1998:808)

dels att 7 kap. 21 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 7 kap. 21 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

21 §

Ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som vattenskyddsområde till skydd för en grund- eller ytvattentillgång som utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt

Om en grund- eller ytvattentillgång används för allmän vattentäkt, ska kommunen förklara mark- eller vattenområdet kring vattentillgången som vattenskyddsområde eller vidta de åtgärder som behövs för att Länsstyrelsen ska kunna förklara området kring vattentillgången som vattenskyddsområde.

Vattenskyddsområdet ska ha den omfattning som behövs för att skydda vattentillgången.

21 a §

Länsstyrelsen eller kommunen får förklara ett mark- eller vattenområde som vattenskyddsområde för att skydda grund- eller ytvattentillgångar som kan komma att utnyttjas för vattentäkt.

Länsstyrelsen får på begäran av en kommun förklara ett område som avses i 21 § som vattenskyddsområde.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019.

Miljödepartementet*Rättssekretariatet***Promemoria – ny bekämpningsmedelsförordning**

1. Inledning

De senaste åren har flera EU-rättsakter antagits på bekämpningsmedelsområdet. I juni 2011 började Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden gälla (EU:s växtskyddsmedelsförordning). I september 2013 ska Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter (EU:s biocidförordning) börja tillämpas. I Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG om hållbar användning av bekämpningsmedel regleras användning av bekämpningsmedel. Direktivet som för närvarande endast är tillämpligt på växtskyddsmedel började gälla i november 2011.

Förändringarna på bekämpningsmedelsområdet innebär att svenska bestämmelser om godkännande och användning av bekämpningsmedel måste ses över. Vissa ändringar i miljöbalken har gjorts genom regeringens proposition 2011/12:59 Straff för vissa överträdelser av EU-regler om kemikalier. Ytterligare ändringar föreslås i regeringens proposition 2012/2013:161 Bemyndiganden för elektronikavfall och bekämpningsmedel samt i en proposition som planeras att lämnas till riksdagen under hösten 2013. Därutöver krävs ändringar på förordningsnivå.

Denna promemoria behandlar ändringar i bestämmelserna i förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel och i förordningen (2000:338) om biocidprodukter. I promemorian föreslås att nämnda förordningar upphävs och att de bestämmelser om godkännande av växtskyddsmedel och biocidprodukter som fortfarande ska gälla tas in i en ny förordning om bekämpningsmedel. Den föreslagna förordningen om bekämpningsmedel föreslås även omfatta godkännande av nematoder, insekter och spindeldjur som används i bekämpningssyfte. Godkännande av sådana

organismer regleras i dag i förordningen om växtskyddsmedel. Användningsområdet för organismerna är dock inte begränsat till växtskydd. I förordningen samlas även regler om användning av bekämpningsmedel, däribland de regler som genomför direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel.

Bestämmelserna föreslås träda i kraft den 30 november 2013.

2. Gällande regler

Bekämpningsmedel indelas i två huvudgrupper, biocidprodukter och växtskyddsmedel. Växtskyddsmedel används i huvudsak för att skydda växter och växtprodukter inom jordbruk, skogsbruk och trädgårdsnäring. Biocidprodukter utgör sådana bekämpningsmedel som inte är växtskyddsmedel.

För såväl växtskyddsmedel som biocidprodukter finns bindande EU-rättsliga regler.

2.1 Växtskyddsmedel

Utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och användning av växtskyddsmedel i gemenskapen regleras i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG. Förordningen har ersatt rådets direktiv 91/414/EEG av den 15 juli 1991 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden som är genomfört i svensk rätt genom förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel och Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel.

EU-förordningen om växtskyddsmedel innehåller en utförlig reglering av processen för godkännande på EU-nivå av verksamma ämnen i växtskyddsmedel och för den nationella prövningen av växtskyddsmedel som innehåller dessa verksamma ämnen.

Förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel har till viss del anpassats till EU-förordningen om växtskyddsmedel på så sätt att Kemikalieinspektionen har utsetts till den myndighet som prövar godkännande enligt EU-förordningen och att växtskyddsmedel som ska godkännas enligt EU-förordningen undantas från godkännande enligt de svenska bestämmelserna. Ytterligare anpassningar till EU-reglerna är dock nödvändiga.

2.2 Biocidprodukter

Utsläppande av biocidprodukter på marknaden regleras i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/8/EG om utsläppande på marknaden av

biocidprodukter. Direktivet är genomfört i svensk rätt genom 14 kap miljöbalken, förordningen (2000:338) om biocidprodukter och Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel. Direktivet är endast tillämpligt på biocidprodukter som innehåller verksamma ämnen som har granskats inom det s.k. granskningsprogrammet (arbetsprogrammet för systematisk granskning av alla verksamma ämnen som redan finns på marknaden).¹ För produkter som innehåller ämnen som omfattas av granskningsprogrammet men som ännu inte har granskats finns nationella regler om godkännande i förordningen (2000:338) om biocidprodukter och Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) om bekämpningsmedel. Biocidprodukter som innehåller verksamma ämnen som inte omfattas av granskningsprogrammet får inte släppas ut på marknaden eller användas (artikel 4 i Kommissionens förordning (EG) nr 1451/2007 om den andra fasen av det tioåriga arbetsprogram som avses i artikel 16.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/8/EG om utsläppande av biocidprodukter på marknaden).

Från september 2013 ska EU:s biocidförordning börja tillämpas. En EU-förordning gäller direkt i medlemsstaterna utan att den behöver införas i svensk rätt. EU:s biocidförordning ersätter direktiv 98/8/EG och innebär en utförlig reglering av processen för godkännande på EU-nivå av verksamma ämnen i biocidprodukter och för den nationella prövningen av biocidprodukter som innehåller dessa verksamma ämnen. Enligt artikel 96 i EU-förordningen ska biociddirektivet upphöra att gälla när förordningen börjar tillämpas.

Kravet på godkännande enligt EU-förordningen gäller endast biocidprodukter som innehåller verksamma ämnen som har granskats inom det s.k. granskningsprogrammet. För produkter som innehåller verksamma ämnen som ännu inte har granskats får medlemsstaterna fortsätta att behålla sina nationella regler för tillhandahållande av en produkt på marknaden till två år efter dagen för godkännande av det sista av de verksamma ämnena som ska godkännas i den biocidprodukten². Det samma gäller produkter som innehåller verksamma ämnen som har granskats men som ännu inte har godkänts för den produkttyp i vilken ämnet används. Liksom tidigare får produkter som innehåller verksamma ämnen som inte omfattas av översynsprogrammet inte släppas ut på marknaden eller användas.

Då förordningen (EU) nr 528/2012 börjar gälla måste bestämmelserna i 14 kap. miljöbalken ses över. Ett förslag till ändring av 14 kap. remitterades i januari 2013 (M2012/53/R). Arbetet med en proposition som

¹ Granskningsprogrammet inrättades genom direktiv 98/8/EG. Den första fasen av programmet omfattade identifiering av verksamma ämnen som får användas i biocidprodukter och den andra fasen, som startade 2003 och som fortfarande pågår, omfattar utvärdering av dessa verksamma ämnen.

² Kommissionen överväger att föreslå att förordningen ändras på så sätt att den tid som medlemsstaterna får behålla sina nationella regler utsträcks till tre år (Problems identified in new regulation CA-Feb13-Doc.5.2a Rev.3 Post CA)

bl.a. omfattar dessa ändringar pågår nu i regeringskansliet. Propositionen planeras att lämnas till riksdagen under hösten 2013.

De svenska bestämmelserna om godkännande av biocidprodukter måste ändras på så sätt att de inte reglerar det som omfattas av EU:s biocidförordning.

2.3 Användning av bekämpningsmedel

2.3.1 Direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel

Direktiv 2009/128/EG trädde ikraft den 25 november 2009. Medlemsstaterna skulle senast den 26 november 2011 ha antagit de bestämmelser som krävs för att följa direktivet. Ett flertal bestämmelser i direktivet har dock senare tidsfrister för genomförande.

Direktivet har beskrivits av kommissionen som den återstående viktiga pusselbiten i en sammanhållen gemenskapsrätt kring bekämpningsmedel. Sedan tidigare finns regler om utsläppande på marknaden av bekämpningsmedel och regler om livsmedelssäkerhet (fastställande av gränsvärden i livsmedel - EG-förordning nr 396/2005) samt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 om livsmedelshygien. Direktiv 2009/128/EG beskrivs som ett komplement till dessa rättsakter genom att själva användningen av bekämpningsmedel nu också blir reglerad inom gemenskapen. Syftet med direktivet är således att införa gemensamma minimikrav för användningen av bekämpningsmedel för att minska riskerna för människors hälsa och miljön.

Direktivet gäller i dag endast bekämpningsmedel som är växtskyddsmedel. I framtiden förutses dock en utvidgning av direktivets tillämpningsområde till att även omfatta biocidprodukter. Av EU:s biocidförordning följer att kommissionen senast i juli 2015 ska lägga fram en rapport om hur förordningen bidrar till en hållbar användning av biocidprodukter. Rapporten ska också omfatta behovet av att införa ytterligare åtgärder för att minska de risker som biocidprodukter utgör för människors och djurs hälsa och för miljön.

Svensk rätt uppfyller de krav som direktivet ställer i dag och Sverige har anmält direktivet som genomfört. För att genomföra krav med senare datum för genomförande krävs ändringar på förordningsnivå.

Regeringen har i enlighet med kraven i direktivet tagit fram en nationell handlingsplan med kvantitativa mål, riktmärken, åtgärder och tidtabeller för att minska användningen av bekämpningsmedel för människors hälsa och miljön och för att uppmuntra utvecklingen av alternativa metoder eller tekniker för att minska beroendet av bekämpningsmedel. I handlingsplanen beskriver regeringen hur de åtgärder som följer av artiklarna 5-15 i direktivet kommer att genomföras.

2.3.2 Gällande svenska regler om användning av bekämpningsmedel

Vid användning av bekämpningsmedel gäller hänsynsreglerna i miljöbalken. Det innebär att förebyggande åtgärder och försiktighetsmått ska vidtas vid hantering av bekämpningsmedel för att förebygga, hindra eller motverka att användningen medför skada på människors hälsa och miljön. Därutöver ska bästa möjliga teknik användas vid spridning av medlen för att förebygga skada och olägenhet. Av produktvalsprincipen följer vidare en skyldighet att, när det är möjligt, välja mindre farliga bekämpningsmedel.

Av 14 kap. 6 § miljöbalken framgår vidare att den som sprider ett kemiskt eller biologiskt bekämpningsmedel ska göra det på ett sådant sätt att människors hälsa inte skadas och så att miljöpåverkan blir så liten som möjligt. Vidare ska åtgärder vidtas för att motverka att medlet sprids utanför det avsedda spridningsområdet.

I Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel finns bestämmelser som preciserar vilka försiktighetsmått som ska vidtas vid spridning och annan hantering av kemiska bekämpningsmedel samt vid rengöring av utrustning som använts för dessa ändamål. Föreskrifterna är tillämpliga på både växtskyddsmedel och biocidprodukter. Av föreskrifterna följer bl.a. en skyldighet att, vid spridning av bekämpningsmedel, iaktta de skyddsavstånd som är nödvändiga för att skydda vattentäkter, sjöar och vattendrag samt omgivande mark och annans egendom. Vidare finns krav på anmälan och tillstånd i vissa fall samt att användaren ska dokumentera spridningen. Föreskrifterna är meddelade med stöd av ett bemyndigande i förordningen (1985:836) om bekämpningsmedel (upphävd) och förordningen (1985:835) om kemiska produkter biotekniska organismer (upphävd) som i sin tur meddelades med stöd av ett bemyndigande som motsvaras av nuvarande 14 kap. 8 § miljöbalken

3. Ny förordning om bekämpningsmedel

I den föreslagna förordningen om bekämpningsmedel samlas regler som rör godkännande och användning av växtskyddsmedel, biocidprodukter och nematoder, insekter och spindeldjur som används i bekämpnings-syfte.

Redogörelsen nedan följer de rubriker som används i bekämpningsmedelsförordningen. I den mån en bestämmelse har koppling till direktivet om hållbar användning av bekämpningsmedel ("direktivet" eller "direktiv 2009/128/EG") inleds avsnittet med en beskrivning av direktivets krav.

3.1 Inledande bestämmelser

3.1.1 Definitioner

Utgångspunkten är att de definitioner som ges i 14 kap. miljöbalken, EU:s växtskyddsmedelsförordning och EU:s biocidförordning gäller om inte annat anges. Definitionen av ”utrustning som används för spridning av växtskyddsmedel” är hämtad från direktiv 2009/128/EG. Definitionen klargör att termen även omfattar tillbehör till apparaterna. Även definitionen av integrerat växtskydd är huvudsakligen hämtad från direktiv 2009/128/EG. Definitionen är avsedd att innehållsmässigt överensstämma med den definition som ges i direktivet.

Termen ”utsläppande på marknaden” återfinns bl.a. i 2 kap. 9 § och 3 kap. 2 och 14 §§. Definitionen är hämtad från 13 kap. miljöbalken och är densamma som den som används i miljötillsynsförordningen (2011:13). I EU:s biocidförordning görs en skillnad mellan ”utsläppande på marknaden” (första gången en produkt släpps ut på EU-marknaden) och ”tillhandahållande på marknaden” (varje tillhandahållande). En sådan distinktion görs även i andra EU-rättsakter på kemikalieområdet från senare år, dock ej i EU:s växtskyddsmedelsförordning. Eftersom det inte finns någon anledning att göra skillnad mellan ”tillhandahållande” och ”utsläppande” i bekämpningsmedelsförordning används här bara termen utsläppande på marknaden.

3.2 Växtskyddsmedel

3.2.1 Utgångspunkter

EU-förordningen om växtskyddsmedel innehåller en utförlig reglering av processen för godkännande på EU-nivå av verksamma ämnen i växtskyddsmedel och för den nationella prövningen av växtskyddsmedel som innehåller dessa verksamma ämnen. Det finns inget utrymme för medlemsstaterna att ha nationella krav på godkännande. Svenska bestämmelser om godkännande av verksamma ämnen och produktgodkännanden av växtskyddsmedlen måste därför upphöra att gälla.

I bekämpningsmedelsförordningen bör det finnas bestämmelser som kompletterar EU:s växtskyddsmedelsförordning och bestämmelser om skyldighet att vidta försiktighetsmått och skyddsåtgärder.

3.2.2 EU:s växtskyddsmedelsförordning

Under rubriken EU:s växtskyddsmedelsförordning finns bestämmelser som kompletterar EU-förordningen. Kemikalieinspektionen utses till behörig och samordnande myndighet enligt EU-förordningen och till den myndighet som hanterar frågor om godkännande enligt förordningen. Vidare finns ett bemyndigande till Kemikalieinspektionen att meddela föreskrifter om tillfälliga skyddsåtgärder enligt artikel 71 i

förordningen samt de ytterligare föreskrifter som behövs med anledning av förordningen.

3.2.3 Tillgång till registerinformation

Tillsynsmyndigheten, (kommunal nämnd eller Kemikalieinspektionen) ges rätt att begära tillgång till ett sådant register som yrkesmässiga användare, tillverkare, leverantörer, distributörer, importörer och exportörer av växtskyddsmedel ska föra enligt artikel 67.1 i EU: växtskyddsmedelsförordning. Tredje parter, t.ex. dricksvattensleverantörer, detaljhandlare eller boende kan begära att få tillgång till denna information genom att rikta sig till den behöriga myndigheten. På så sätt kan dricksvattenproducenter få information om vilka växtskyddsmedel som används i tillrinningsområdet för en vattentäkt och kan därigenom anpassa de analyser som görs av vattenkvaliteten. Utlämnande av information i ett sådant register ska sekretessprövas på sedvanligt sätt.

3.2.4 Behörighetsklasser

Även om EU:s växtskyddsmedelsförordning är harmoniserande och begränsar möjligheten till nationella bestämmelser om godkännande så reglerar inte förordningen användning i någon större utsträckning. Indelning av växtskyddsmedel i behörighetsklasser rör främst användning och ställer olika krav på kunskap för de som ska använda medlen.

Av artikel 31 i EU:s växtskyddsmedelsförordning följer vidare att användarkategorier, t.ex. yrkesmässiga och icke yrkesmässiga användare, ska anges i produktgodkännandet av ett växtskyddsmedel. I EU-förordningen saknas dock kriterier för indelning i kategorier. En skyldighet för medlemsstaterna att vidta nödvändiga åtgärder för att undvika farliga moment i hanteringen av bekämpningsmedel som är godkända för icke yrkesverksamma användare följer av artikel 13.2 i direktiv 2009/128/EG. Sådana åtgärder kan enligt direktivet omfatta användning av bekämpningsmedel med låg giftighet och bruksklara beredningar.

I likhet med vad som gäller i dag bör därför Kemikalieinspektionen i samband med godkännande av växtskyddsmedel hänföra medlen till olika klasser beroende på medlets farlighet och hur medlet är avsett att användas. Indelningen bör göras utifrån den kunskap som krävs för att använda medlen. För att hänföra ett medel till klass 3 (icke yrkesmässig användning) bör gälla att medlet inte har några allvarliga egenskaper och att medlet är färdigblandat vid försäljningen. Kemikalieinspektionen bör få ett bemyndigande att meddela föreskrifter om kriterier för placering av medlen i klasser.

Kemikalieinspektionen ges även ett bemyndigande att meddela föreskrifter om undantag för biologiska växtskyddsmedel från den indelning i klasser som ska göras enligt 7 §. Biologiska växtskyddsmedel såsom

bakterier och virus delas inte i dag in i behörighetsklasser och får således ingen klassning vid godkännandet. För sådana växtskyddsmedel kan en annan indelning vara mer ändamålsenlig, exempelvis den som gäller för bekämpningsmedel som innehåller insekter, nematoder och spindeldjur.

3.2.5 Användarutbildning och användningstillstånd

Krav i direktivet

I enlighet med artikel 5 i direktiv 2009/128/EG ska varje medlemsstat se till att alla yrkesmässiga användare, distributörer och rådgivare har tillgång till lämplig utbildning. System för utbildningsbevis ska införas senast 26 november 2013. Utbildningarna ska åtminstone omfatta ämnen i bilaga I i direktivet. Utbildningssystemen ska innefatta krav och förfaranden för utfärdande, förnyande och återkallande av utbildningsbevis.

Gällande svenska regler

Svenska regler om krav på kunskap och tillstånd för att få använda växtskyddsmedel finns i dag i bl.a. 44 – 48 §§ förordning (2006:1010) om växtskyddsmedel och Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2007:76) om tillståndskrav och kunskapskrav för användning av växtskyddsmedel. Bestämmelserna ställer krav på utbildning för dem som yrkesmässigt använder växtskyddsmedel som har hänförs till klass 1 och 2. För att få använda växtskyddsmedel i klass 1 krävs dessutom tillstånd och för att få använda medel i klass 2 krävs behörighetsbevis. Den som har genomgått behörighetsutbildning kan ansöka om tillstånd eller behörighetsbevis. Ansökan om behörighetsintyg och tillstånd görs på samma blankett.

Bekämpningsmedelsförordningen

Föreslagna regler innebär till skillnad från vad som gäller i dag att tillstånd krävs även för användning av medel i klass 2. I praktiken innebär kravet på tillstånd för användning i klass 2 ingen skillnad då det de kurser som ges ofta är desamma för medel i klass 1 och klass 2. I övrigt innehåller de föreslagna reglerna endast språkliga ändringar i förhållande till vad som gäller i dag.

Utbildningen till yrkesmässiga användare och rådgivare ska omfatta de ämnen som listas i bilaga 1 till direktivet.

Jordbruksverkets ansvarområde för utbildning och tillstånd utvidgas till att även omfatta användning på banvallar. Det tydliggörs även att användning på golfbanor ingår i myndighetens ansvarsområde.

I förordningen tydliggörs att utbildning som har genomgåts i ett annat EU-land kan accepteras som en sådan utbildning som krävs för att få tillstånd. Utbildningen måste dock motsvara den utbildning som ges i Sverige. I detta ligger att kursplanerna måste vara överensstämmande och

att den utländska utbildningen har omfattat regler för spridning av växtskyddsmedel som gäller i Sverige.

3.2.6 Överlåtutbildning och överlåtelse av växtskyddsmedel

Krav i direktivet

Enligt artikel 6.1 i direktiv 2009/128/EG ska medlemsstaterna se till att distributörer har tillräckligt med anställda som innehar ett utbildningsbevis enligt artikel 5.2 i direktivet. Dessa personer ska finnas tillgängliga vid försäljningen för att kunna ge lämplig information om användning och säkerhet. Direktivet medger undantag för mycket små distributörer som endast säljer produkter för icke yrkesmässig användning. I direktivet preciseras inte vad som avses med ”tillräckligt med anställda” och det står inte heller klart vad som menas med att dessa personer ska finnas ”tillgängliga vid försäljningen”. Vad som ska anses med ”tillräckligt med anställda” bör dock bedömas utifrån företagets storlek och vilken typ av växtskyddsmedel som överläts.

Systemen för utbildningsbevis ska enligt direktivet innefatta krav och förfaranden för utfärdande, förnyande och återkallande av utbildningsbevis.

Artikel 6.2 i direktivet slår fast att medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att begränsa försäljningen av medel godkända för yrkesmässig användning till personer som innehar utbildningsbevis. Artikel 6.3 innebär att medlemsstaterna ska ålägga distributörer som säljer medel till icke yrkesmässiga användare att lämna allmän information om risker för människors hälsa och miljön vid olika moment. Medlemsstaterna får kräva att tillverkare lämnar sådan information. De åtgärder som anges ovan ska vara genomförda senast den 26 november 2015.

Gällande svenska regler

I 38 a och 38 b §§ i förordningen (2006:1010) finns regler om att försäljare av växtskyddsmedel ska lämna information om risker med användningen av medlen. Dessa bestämmelser återfinns i 2 kap. 24 och 25 §§ i förslaget till förordning. Svensk lagstiftning innehåller i dag inte något krav på att det hos distributörer av växtskyddsmedel ska finnas personal med särskild utbildning om användningen av växtskyddsmedel eller att försäljning bara får ske till personer som har genomgått utbildning. På frivillig basis sker dock en kontroll av de som köper växtskyddsmedel för yrkesmässigt bruk hos de flesta distributörer. Distributörer kan begära utdrag ur det svenska registret över behöriga yrkesmässiga användare och kontrollera kunderna mot detta.

Bekämpningsmedelsförordningen

För att genomföra direktivets krav föreslås att växtskyddsmedel bara ska få överlätas om det hos överlåtaren finns någon som har ett giltigt utbildningsbevis. Den personen ska finnas tillgänglig vid försäljningen

för att kunna ge lämplig information om användning och säkerhet. Kravet att personen ska finnas tillgänglig vid försäljningen innebär att informationen ska lämnas vid den tidpunkten, inte i efterhand. Om det är fråga om en distributör med omfattande försäljning av växtskyddsmedel och/eller med försäljning av växtskyddsmedel i klass 1 eller 2 kan flera personer med utbildningsbevis behöva vara tillgängliga för att kunna ge information om användning och säkerhet vid försäljningen.

Kravet på tillgänglighet innebär inte nödvändigtvis att personen i fråga ska finnas på plats. Det kan räcka att personen med utbildningsbevis är tillgänglig på telefon så länge detta innebär att personen har möjlighet att vid försäljningen lämna information om användning av bekämpningsmedel.

De föreslagna bestämmelserna innebär att utbildningsbevis ska utfärdas av länsstyrelsen i det län där sökanden är bosatt och att det ska vara giltigt i fem år från dagen för utfärdandet.

Ett utbildningsbevis får endast ges till den som har avlagt ett kunskapsprov med godkänt resultat. Ansvarig myndighet för kunskapsprovet är Kemikalieinspektionen men Kemikalieinspektionen får överlåta åt länsstyrelserna att svara för genomförandet av provet.

Ett utbildningsbevis bedöms kunna återkallas med stöd av 24 kap. 3 § miljöbalken om exempelvis den som ansökte om beviset lämnade oriktiga uppgifter vid ansökan.

Kemikalieinspektionen förslås få ett bemyndigande att meddela föreskrifter om undantag från kravet på utbildningsbevis. Undantagen ska vara förenliga med direktivet, vilket innebär att de distributörer som kan komma att omfattas är mycket små distributörer som endast säljer produkter för icke yrkesmässig användning, exempelvis livsmedelsbutiker och trädgårdsbutiker. Vid utformningen av undantag bör Kemikalieinspektionen beakta risken för negativa tröskeeffekter och konkurrensnedvridning.

Slutligen föreslås att växtskyddsmedel som har hänförts till klass 1 och 2 bara får överlåtas till yrkesmässiga användare. Överlåtelse får även ske till distributörer hos vilken det finns någon som har ett giltigt utbildningsbevis.

3.2.7 Användning av växtskyddsmedel

EU-bestämmelser

Enligt artikel 55 i EU:s växtskyddsmedelförordning ska växtskyddsmedel användas på ett korrekt sätt. Med korrekt användning avses bl.a. att bestämmelserna om integrerat växtskydd i direktivet 2009/128/EG ska tillämpas senast den 1 januari 2014.

I artikel 14 i direktivet åläggs medlemsstaterna bl.a. att vidta alla nödvändiga åtgärder för att främja ett växtskydd med låg insats av växtskyddsmedel och så långt det är möjligt ge företräde till icke-kemiska metoder så att yrkesmässiga användare byter till metoder eller produkter som är minst skadliga för människors hälsa eller miljön bland de produkter som är tillgängliga för samma växtskyddsproblem.

Gällande svenska regler

Av 2 kap. 3 § miljöbalken (försiktighetsprincipen) följer att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder och vidta de försiktighetsmått som behövs för att förebygga att verksamheten eller åtgärden medför skada på människors hälsa eller miljön. Försiktighetsprincipen innebär också att bästa möjliga teknik ska användas vid yrkesmässig verksamhet i den utsträckning det inte kan anses orimligt. Detta innebär att företräde ska ges för den effektivaste spridningstekniken vid spridning av bekämpningsmedel.

I 2 kap. 4 § miljöbalken finns den s.k. produktvalsprincipen. Den innebär en skyldighet att undvika farliga kemiska produkter om det finns andra mindre farliga produkter som kan användas i stället. Produktvalsprincipen innebär inte en skyldighet att välja en annan metod om en sådan är ett alternativ till att använda en kemisk produkt. En sådan skyldighet kan dock följa av försiktighetsprincipen.

Hur försiktighetsprincipen och produktvalsprincipen ska tillämpas vid spridning av kemiska bekämpningsmedel preciseras i Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om kemiska bekämpningsmedel. Föreskrifterna innebär att den som avser att sprida bekämpningsmedel ska förvissa sig om att spridningen kan utan risk för grundvattenförorening. Föreskrifterna innebär vidare att den som hanterar bekämpningsmedel ska bestämma och iaktta de skyddsavstånd som med hänsyn till omständigheterna är nödvändiga till skydd för vattentäkter, sjöar och vattendrag samt omgivande mark och annans egendom.

Bekämpningsmedelsförordningen

Bestämmelserna i Naturvårdsverkets föreskrifter om att iaktta skyddsavstånd och vidta försiktighetsmått vid spridning av växtskyddsmedel är av central betydelse för att minska riskerna med användningen av växtskyddsmedel. Liknande bestämmelser bör finnas på förordningsnivå med placering i bekämpningsmedelsförordningen. Bestämmelserna bör samlas i en inledande paragraf under rubriken användning av växtskyddsmedel. Här bör också en skyldighet att använda den effektivaste spridningstekniken införas. Skyldigheterna i paragrafen bör gälla i den utsträckning det inte kan anses orimligt enligt 2 kap. 7 § miljöbalken.

I förordningen införs vidare en bestämmelse som innebär att den som avser att använda växtskyddsmedel, ska välja medel som inte är farliga för vattenmiljön (se nedan avsnitt 3.2.10) samt den metod eller det medel som är minst skadligt för människors hälsa eller miljön om flera växtskyddsmedel eller metoder finns tillgängliga för samma användningsområde och syfte. Med användningsområde avses de växter eller växtprodukter och andra områden (t.ex. järnvägar, allmänna områden, lagerlokaler) som växtskyddsmedel får användas för. Även här bör skyldigheterna i paragrafen gälla i den utsträckning det inte kan anses orimligt enligt 2 kap. 7 § miljöbalken.

Ett växtskyddsmedels användningsområde och syfte framgår av produktgodkännandet och ska anges på märkningen (jfr Kommissionens förordning (EG) nr 547/2011 av den 8 juni 2011 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 vad gäller märkningskrav för växtskyddsmedel.)

Statens jordbruksverk bör ges ett bemyndigande att meddela de föreskrifter om integrerat växtskydd som behövs enligt direktivet och Naturvårdsverket bör få meddela närmare föreskrifter om skyddsavstånd och försiktighetsåtgärder.

3.2.8 Särskilda restriktioner –vattenmiljön

Direktivets krav

I direktivet finns krav på att medlemsstaterna ska vidta särskilda åtgärder för att skydda vattenmiljön och dricksvattenförsörjningen mot effekterna av växtskyddsmedel. Åtgärderna ska vara förenliga med de tillämpade bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område och EU:s växtskyddsmedelsförordning.

I artikel 11.2 konkretiseras de särskilda åtgärder som behövs för att skydda vattenmiljön och dricksvattnet. Åtgärderna ska omfatta att

- a) ge företräde för växtskyddsmedel som inte är farliga för vattenmiljön enligt direktiv 1999/45/EG och som inte innehåller några prioriterade farliga ämnen enligt artikel 16.3 i direktiv 2000/60/EG,
- b) ge företräde för den effektivaste spridningstekniken exempelvis användning av utrustning för spridning av bekämpningsmedel med låg avdrift,
- c) använda åtgärder som minimerar risken för förorening utanför området till följd av vindavdrift, dräneringsflöde och ytavrinning såsom skapande av buffertzoner av lämplig storlek för att skydda vattenorganismer utanför målgrupperna och säkerhetszoner för ytvatten och grundvatten som används för uttag av dricksvatten, där bekämpning inte får användas eller lagras, samt

d) så långt det är möjligt begränsa eller undvika spridning av växtskyddsmedel på och längs vägar, järnvägar, mycket genomsläppliga ytor eller annan infrastruktur nära ytvatten- eller grundvatten eller på hårdgjorda ytor med hög risk för ytavrinning till ytvatten eller avloppssystem.

Företräde för bekämpningsmedel som inte är farliga för vattenmiljön

I svensk rätt gäller sedan lång tillbaka produktvalsprincipen som innebär att den som avser att använda en kemisk produkt ska välja den produkt som är minst skadlig för människors hälsa och miljön om det finns alternativ. Direktivets krav att medlemsstaterna ska ge företräde för växtskyddsmedel som inte är farliga för vattenmiljön kan ses som en precisering av vilka prioriteringar som ska gälla vid tillämpningen av produktvalsprincipen.

I bekämpningsmedelsförordningen föreslås en bestämmelse (2 kap. 35 § 2 och 3) som innebär att den som överväger att använda växtskyddsmedel i sin yrkesmässiga verksamhet ska, om flera växtskyddsmedel eller metoder finns tillgängliga, ge företräde för medel som inte är klassificerade som farliga för vattenmiljön enligt kemikalieinspektionens föreskrifter om klassificering, förpackning och märkning av kemiska produkter eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar och som inte innehåller några av de ämnen som listas i bilagan till förordningen.

I bilagan listas de prioriterade farliga ämnen som omfattas av artikel 16.3 i direktiv 2000/60/EG om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område. När listan över prioriterade ämnen enligt direktiv 2000/60/EG ses över och ändras kommer bilagan ändras.

Skyldigheterna i paragrafen bör gälla i den utsträckning det inte kan anses orimligt enligt 2 kap. 7 § miljöbalken.

Företräde för den effektivaste spridningstekniken

Se avsnitt 3.2.7 ovan.

Åtgärder som minimerar risken för förorening utanför området

Gällande svenska regler

Bestämmelser om skyddsavstånd finns i Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel. Enligt föreskrifterna ska den som hanterar bekämpningsmedel bestämma och iaktta de skyddsavstånd som med hänsyn till omständigheterna är nödvändiga till skydd för vattentäkter, sjöar och vattendrag samt omgivande mark och annans egendom. Vid bestämmande av lämpligt skyddsavstånd ska hänsyn tas till rådande temperatur, vindförhållanden, områdets utbredning i vindriktningen, jordart, markstruktur, markens lutning, be-

kämpningsmedlets egenskaper samt omgivningens känslighet för det samma.

I Naturvårdsverkets allmänna råd 97:3 görs en uppdelning mellan vindanpassade och markanpassade skyddsavstånd. För att bestämma vindanpassade skyddsavstånd finns ett verktyg som kallas "Hjälpredan". Det är en hjälp för jordbrukaren i form av tabeller där man avläser lämpligt skyddsavstånd vid olika temperaturer, vindstyrkor och inställningar av sprutan. För att bestämma markanpassade skyddsavstånd finns i de allmänna råden uppgifter om det minsta avstånd som bör gälla vid spridning samt vid tillredning av bekämpningsvätska och vid påfyllning och rengöring av spridningsutrustning. De minsta avstånden ska gälla om det inte på grund av andra vidtagna försiktighetsåtgärder eller på grund av markförhållandena är uppenbart att mindre avstånd räcker. Av allmänna råden följer också att ett större avstånd kan behövas om man bedömer att markförhållandena är sådana att det finns risk för marktransport mot det aktuella skyddsobjektet eller om det medel som hanteras är giftigt för vattenlevande organismer.

För områden som har förklarats som vattenskyddsområden enligt 7 kap 21 § miljöbalken ska kommuner eller länsstyrelser enligt 7 kap. 22 § miljöbalken meddela sådana föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter som behövs för att tillgodose syftet med området. Sådana föreskrifter kan avse användningen av växtskyddsmedel, t.ex. förbud, tillståndsplikt eller andra inskränkningar. Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel innehåller dessutom en generell tillståndsplikt för yrkesmässig användning av bekämpningsmedel i vattenskyddsområden. Vattenmyndigheterna har tagit fram miljökvalitetsnormer och åtgärdsprogram för vatten som en del i genomförandet av direktiv 2000/60/EG. Enligt åtgärdsprogrammet behöver kommuner och statliga myndigheter genomföra åtgärder för att förbättra vattnets kvalitet i Sverige. Åtgärden ska vara påbörjade år 2012 för att miljökvalitetsnormerna ska vara uppfyllda 2015.

I dag har ungefär 60 % av Sveriges grundvattentäkter och 40 % av ytvattentäkterna vattenskyddsområden enligt 7 kap 21 § miljöbalken.

Bekämpningsmedelsförordningen

Såsom redogjorts för i avsnitt 3.2.9 bör en bestämmelse om att vidta försiktighetsmått och iaktta skyddsavstånd vid spridning av växtskyddsmedel finnas i förordningen. Naturvårdsverket bör även ges ett bemyndigande att meddela föreskrifter om de skyddsavstånd och försiktighetsmått som behövs för att skydda människors hälsa och miljön. Eftersom olika skyddsavstånd bör gälla till diken, sjöar och andra vattendrag samt till dricksvattenbrunnar och eftersom mindre eller större avstånd kan aktualiseras under vissa förhållanden är det lämpligt att närmare bestämmelser om skyddsavstånd finns på föreskriftsnivå.

Som nämnts ovan kan användningen av växtskyddsmedel i vattenskyddsområden i dag vara reglerad både genom vattenskyddsföreskrifter för varje enskilt vattenskyddsområde meddelade med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken och genom en generell tillståndsplikt för alla vattenskyddsområden i Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel. Att användningen av växtskyddsmedel endast regleras genom vattenskyddsföreskrifter leder till ett mer ändamålsenligt och behovsanpassat skydd för de vattentäkter som utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas bl.a. för dricksvatten. Användningen av växtskyddsmedel i vattenskyddsområden bör därför vara reglerad genom vattenskyddsföreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken. Ett behovsanpassat skydd kan t.ex. innebära förbud mot användning av växtskyddsmedel i vissa delområden, tillstånds- eller anmälningsplikt i andra delområden och att användningen tillåts men med vissa restriktioner i delar av området. Ett skydd utifrån behoven i det enskilda vattenskyddsområdet är i linje med kraven i ramdirektivet för vatten.

Om användningen av växtskyddsmedel förbjuds eller vägras vid tillståndsprovning kan den enskilde lantbrukaren under vissa förutsättningar ha rätt till ersättning enligt 31 kap. miljöbalken. Det gäller dock endast om förbudet eller vägrat tillstånd har sin grund i vattenskyddsföreskrifter. Möjlighet till ersättning finns inte om tillstånd till användning har sin grund i Naturvårdsverkets föreskrifter. Dagens system med två parallella sätt att reglera användningen av växtskyddsmedel i vattenskyddsområde riskerar således att leda till olika rättstillämpning av företag beroende på vilket rättsligt instrument myndigheten väljer att tillämpa. Även det talar för att användningen av växtskyddsmedel endast bör vara reglerad genom vattenskyddsföreskrifter.

Naturvårdsverkets generella tillståndsplikt för användning av växtskyddsmedel i vattenskyddsområden har funnits sedan 1997. När vattenskyddsföreskrifter har meddelats kan detta ha beaktats. Om den generella tillståndsplikten tas bort finns det därför anledning att befara att användningen av växtskyddsmedel inte kommer att vara reglerad i vissa vattenskyddsområden. Det finns därför ett behov för kommunerna att se över vattenskyddsföreskrifterna i kommunen för att försäkra sig om att de innehåller lämpliga bestämmelser om användningen av växtskyddsmedel och i de fall det behövs komplettera dem. Under en övergångsperiod som ger kommuner tid att göra detta bör därför den generella tillståndsplikten i Naturvårdsverkets föreskrifter finnas kvar för användning av växtskyddsmedel i vattenskyddsområden. En övergångsperiod fram till 31 december 2018 bör ge kommunerna tillräcklig tid för detta.

I bemyndigandet till Naturvårdsverket att meddela föreskrifter om försiktighetsmått och skyddsavstånd bör särskilt anges att verket får meddela föreskrifter om förbud att utan tillstånd använda växtskyddsmedel i

vattenskyddsområden. Sådana föreskrifter får inte gälla för vattenskyddsområden som omfattas av föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken med förbud mot användning av växtskyddsmedel inom hela eller delar av området.

Bemyndigandet till Naturvårdsverket att meddela föreskrifter om krav på tillstånd för att sprida växtskyddsmedel i vattenskyddsområden är avsett att gälla till dess kommunerna har hunnit meddela sina beslut om skyddsbestämmelser för vattenskyddsområdena. Bedömningen är att tiden fram t.o.m. 2018 räcker för att kommunerna ska hinna fatta sina beslut.

Kraven i direktiv 2009/128/EG på medlemsstaterna, att skapa säkerhetszoner för ytvatten och grundvatten som används för uttag av dricksvatten och där bekämpningsmedel inte får användas eller lagras, innebär att dagens vattentäkter måste skyddas i större utsträckning än vad som gäller i dag. För att genomföra dessa krav i direktivet föreslås ändringar i 7 kap. miljöbalken. Ändringen i miljöbalken beskrivs i en separat promemoria.

Spridning av bekämpningsmedel på genomsläppliga eller hårdgjorda ytor etc

Av Naturvårdsverkets föreskrift (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel följer att den som använder växtskyddsmedel ska ta hänsyn till markförhållandena, särskilt jordart och markstruktur vid spridningen. I föreskrifterna finns därutöver krav på anmälan till kommunal nämnd för att få sprida kemiska växtskyddsmedel på banvallar.

Enligt den föreslagna bekämpningsmedelsförordningen ska det även fortsättningsvis vara anmälningspliktigt att sprida kemiska växtskyddsmedel längs vägar och järnvägar. Trafikverket tillåter bara användning av kemiska bekämpningsmedel för att bekämpa växtlighet på banvallar samt för att bekämpa jätteloka och flyghavre. Samråd sker alltid med kommunernas miljökontor för att säkerställa att känsliga områden som skyddsområden för vattentäkter samt sjöar och vattendrag inte besprutas. Enligt Trafikverkets interna riktlinjer utförs inte heller någon bekämpning när det regnar eller blåser kraftigt.

Yrkesmässig användning på plana grusytor eller andra mycket genomsläppliga ytor nära ytvatten eller grundvatten samt på asfalterade ytor eller andra hårdgjorda ytor med hög risk för ytavrinning till ytvatten eller avloppssystem föreslås vara tillståndspliktig. Den användning som träffas av tillståndskravet är olika former av urban användning på hårdgjorda ytor nära ytvatten eller grundvatten, exempelvis användning kring transformatorstationer och på andra plana grusytor såsom uppställningsplatser och parkeringar. Vidare är yrkesmässig användning av kemiska bekämpningsmedel på ytor som är asfalterade eller belagda med sten eller plattor tillståndspliktig. Tillstånd söks hos den kommunala nämnden.

Tillståndsprövningen ska ske mot bakgrund av hänsynsreglerna i miljöbalken och bestämmelserna i 34-35 §§ i bekämpningsmedelsförordningen. Naturvårdsverket föreslås få ett bemyndigande att meddela föreskrifter om förutsättningar för tillstånd. Punktbehandling som innebär att behandling sker av en växtdel i taget med en metod som innebär att växtskyddsmedlet inte sprids utanför det avsedda objektet undantas från tillståndsplikten.

Användning av växtskyddsmedel i vatten

Användning av växtskyddsmedel i vattenmiljöer står i strid med direktivets syfte att skydda vattenmiljön och med direktivets övergripande målsättning att skydda miljön genom att använda alternativa metoder till kemiska växtskyddsmedel. Det är mycket svårt att bedöma risker vid användning i vatten och den gängse riskbedömningsmetodiken är heller inte anpassad för sådan användning. I Sverige saknas godkända växtskyddsmedel för användning i vatten.

I Sverige har bekämpning av vattenväxtlighet i sjöar och vattenförande diken förekommit på 1980-talet men har kommit att ersättas med mekaniska metoder, såsom muddring och vassröjare.

För att skydda vattenmiljön och motverka att användningen av kemiska växtskyddsmedel återigen börjar användas föreslås att användningen av växtskyddsmedel i sjöar och vattendrag endast får förekomma efter dispens från Naturvårdsverket. Naturvårdsverket bör få meddela dispens om det finns synnerliga skäl och de växtskyddsmedel som avses användas har godkänts för ändamålet av Kemikalieinspektionen.

Innan bestämmelsen antas måste regeringen anmäla den till EU-kommissionen enligt förfarandet i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informations-samhällets tjänster.

3.2.9 Särskilda restriktioner - övrigt

Direktivets krav

Av artikel 12 i direktivet framgår att medlemsländerna med beaktande av nödvändiga krav på hygien och folkhälsa samt den biologiska mångfalden eller resultaten av relevanta riskbedömningar, se till att användningen av bekämpningsmedel minimeras eller förbjuds i vissa särskilda områden”.

De särskilda områdena är områden som används av allmänheten eller av sårbara grupper i enlighet med definitionen i artikel 3 i EU:s växtskyddsmedelsförordning, såsom allmänna parker och trädgårdar, idrotts- och fritidsanläggningar, skolgårdar och lekplatser för barn samt områden i närheten av hälsovårdsanläggningar. Även skyddade områden enligt direktiv 2000/60/EG eller andra områden för vilka nödvändiga beva-

randeåtgärder ska vidtas enligt bestämmelserna i direktiven 79/409/EEG och 92/43/EEG är sådana särskilda områden där användningen av bekämpningsmedel ska minimeras eller förbjudas. Detsamma gäller nyligen behandlade områden som används av eller är tillgängliga för jordbruksarbetare.

Skrivningarna är ett uttryck för att länderna, av försiktighetsskäl, måste kunna begränsa eller minimera användningen inom vissa områden utan krav på att detta ska rättfärdigas med riskbedömningar. Det kan vara svårt att med nuvarande riskbedömningsmetodik finna stöd för att det inte ska vara tillåtet att spruta inom de uppräknade områdena när enskilda medel ska prövas. Det beror bl.a. på att den gängse metodik som används är anpassad för lantbruksanvändning. Problemet är att metodiken svårligen kan beakta alla tänkbara exponeringssituationer som kan uppstå i områden som allmänheten, särskilt barn, har tillgång till.

Medlemsstaterna ska vidare enligt artikel 15 i direktivet, i syfte att minska riskerna med och konsekvenserna av användningen av växtskyddsmedel, identifiera prioriteringar som kräver särskild uppmärksamhet. I den svenska nationella handlingsplanen för hållbar användning av växtskyddsmedel har den låga eller obefintliga användningen av jorddecinficeringsmedel och kemiska växtskyddsmedel för att behandla frukt och matpotatis efter skörd identifierats som prioriterade områden. Ett annat prioriterat område är användningen av växtskyddsmedel i vatten. På dessa områden har målet om en låg användning uppnåtts före ikraftträdandet av direktivet och målet är att användningen ska vara fortsatt låg eller obefintlig. Medlemsstaterna får enligt artikel 4 i direktivet använda alla metoder som är nödvändiga för att nå sådana mål.

Gällande svenska regler

I Sverige är Natura 2000-områden skyddade genom miljöbalken och samtliga områden är klassade som riksintresse. Enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken krävs tillstånd om någon vill bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Användning av växtskyddsmedel kan vara tillståndspliktig. Många Natura 2000-områden har även pekats ut som naturreservat. Användningen av växtskyddsmedel kan vara inskränkt genom beslutet att bilda naturreservatet enligt 7 kap. 5 § miljöbalken. Vidare är det förbjudet att använda bekämpningsmedel på naturbetesmarker och ångar enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel.

Av Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel följer att bekämpningsmedel inte får användas yrkesmässigt på gårdar till förskolor, skolor och allmänna lekplatser utan särskilt tillstånd från den kommunala nämnden. Vidare föreskrivs att en anmälan ska göras till den kommunala nämnden innan

spridning sker på en idrottsanläggning eller på områden större än 1 000 m² där allmänheten får färdas fritt med undantag för åkermark.

Enligt 3 kap. arbetsmiljölagen (1977:1160) är arbetsgivaren skyldig att bl.a. informera sina anställda om riskerna med arbetet. Arbetsgivaren ska också förvissa sig om att de anställda har tillräcklig utbildning och tillräckliga kunskaper för att undvika de risker som finns i arbetsmiljön. Arbetstagarna ska bl.a. följa givna skyddsinstruktioner. Arbetsgivaren ska se till att endast arbetstagare som har fått tillräckliga instruktioner får tillträde till områden där det finns en påtaglig risk för ohälsa. Arbetsgivaren ska vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagare utsätts för ohälsa.

Bekämpningsmedelsförordningen

Tillstånd och anmälan för viss användning

Bestämmelserna om krav på tillstånd och anmälan för att använda växtskyddsmedel på vissa allmänna platser är av central betydelse för att skydda människor från effekterna av växtskyddsmedel. Bestämmelserna bör därför finnas förordningsnivå. I bekämpningsmedelsförordningen föreslås därför att tillstånd från den kommunala nämnden ska krävas för att få använda växtskyddsmedel på tomtmark till flerfamiljshus, på gårdar till skolor och förskolor, på lekplatser som allmänheten har tillträde till, i parker och trädgårdar där allmänheten har tillträde samt inom idrotts- och fritidsanläggningar. Därutöver föreslås ett förbud för att använda växtskyddsmedel på ängs- och betesmark som inte är lämplig att plöja men som kan användas till slätter eller bete. Dispens från det förbudet föreslås kunna ges av den kommunala nämnden om det finns särskilda skäl och det växtskyddsmedel som avses användas har godkänts för ändamålet av Kemikalieinspektionen.

För att sprida växtskyddsmedel på en idrottsanläggning eller på områden större än 1 000 m² där allmänheten får färdas fritt med undantag för åkermark krävs att en anmälan i förhand görs till den kommunala nämnden.

Användning av jorddesinfektionsmedel

Jorddesinficeringsmedel syftar till att sterilisera jorden och att bekämpa växtpatogena nematoder (rundmaskar). Medlen har dock oftast verkan även på andra organismer i åkermarken än målorganismen.

Jorddesinfektionsmedel har varit föremål för omfattande diskussioner inom EU. Bakgrunden är att användningen inte sällan är förknippad med allvarliga miljö- och hälsorisker. De i medlen verksamma ämnena har dock godkänts på EU-nivå efter påtryckning från främst länder i södra Europa som har framhållit behovet av dem.

Användning av kemiska växtskyddsmedel för att behandla jord mot skadliga nematoder är mycket liten i Sverige. De medel som har godkänts får endast användas för prydnadsväxter och skogsplantskolor. Istället för att använda jorddesinficeringsmedel använder odlarna förebyggande åtgärder som växtföljder, toleranta/resistenta sorter och sådd eller plantering i frisk jord.

Av artikel 15.2 c i direktivet följer att medlemsstaterna ska identifiera användningsområden som är prioriterade för att uppnå direktivets syfte att minska riskerna med och konsekvenserna av användningen av växtskyddsmedel. Användningen av alternativa metoder för att undvika användning av jorddesinficeringsmedel i Sverige har i den svenska handlingsplanen för hållbar användning av växtskyddsmedel (se avsnitt 2.3.1) identifierats som en ett sådant prioriterat område.

I Sverige uppnåddes målet att det inte ska förekomma någon användning av jorddesinficeringsmedel, förutom för prydnadsväxter och skogsplantskolor, redan innan direktivet 2009/128/EG började gälla. Målet är nu att jorddesinficeringsmedel inte på nytt ska börja användas i Sverige med undantag för användning för prydnadsväxter och skogsplantskolor.

För att förhindra att jorddesinfektionsmedel börjar användas på nytt i Sverige bör det i förordningen slås fast att sådana medel bara får användas för behandling av jord avsedd för produktion av livsmedel eller foder efter dispens från Statens jordbruksverk. Jordbruksverket föreslås få meddela dispens om det finns särskilda skäl och om de växtskyddsmedel som avses användas har godkänts för ändamålet vid en prövning av Kemikalieinspektionen.

Innan bestämmelsen antas måste regeringen anmäla den till EU-kommissionen enligt förfarandet i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informations-samhällets tjänster.

Efterbehandling av frukt och matpotatis

I dag finns inga godkända medel i Sverige för att behandla frukt och matpotatis efter skörd mot svampangrepp (s.k. fungicider). Det finns dock godkända medel för att behandla utsädespotatis mot svampsjukdomar under lagringen. Även i flera länder i Sveriges närområde saknas godkända medel för att behandla matpotatis efter skörd. Behandling av matpotatis för konsumtion förekommer dock fortfarande i vissa länder i Europa, exempelvis Storbritannien och Nederländerna.

När det gäller frukt är behandling med kemiska växtskyddsmedel efter skörd tillåtet i flera EU-länder. Verksamma ämnen som har godkänts för sådan användning är bl.a. imazalil och tiabendazol. Behandling av frukt och grönsaker med växtskyddsmedel efter skörd ger höga resthalter av

medlet i de behandlade frukterna och grönsakerna. De verksamma ämnen som är godkända för sådan användning är också de ämnen som påvisas mest frekvent i stickprovskontroller av frukt och grönsaker i Europa.

För att hämma svampsjukdomar används i Sverige bl.a. klimatstyrning i lager. Det förekommer också att svensk frukt lagras i modifierad atmosfär, s.k. Ultra Low Oxygen lager.

Av artikel 15.2 c i direktivet följer att medlemsstaterna ska identifiera användningsområden som är prioriterade. för att uppnå direktivets syfte att minska riskerna med och konsekvenserna av användningen av växtskyddsmedel. Svenska odlares användning av alternativa metoder till efterbehandling av frukt och matpotatis med kemiska bekämpningsmedel har i den svenska handlingsplanen för en hållbar användning av växtskyddsmedel (se avsnitt 2.3.1) identifierats som ett sådant prioriterat område.

I Sverige uppnåddes målet att det inte ska förekomma någon behandling av frukt och matpotatis med kemiska växtskyddsmedel efter skörd redan innan direktivet 2009/128/EG började gälla. Målet är nu att sådan användning inte på nytt ska förekomma i Sverige. För att förhindra att kemiska växtskyddsmedel på nytt börjar användas i Sverige för att behandla frukt och matpotatis efter skörd bör det slås fast i förordningen om bekämpningsmedel att kemiska växtskyddsmedel som utgörs av fungicider bara får användas för att behandla frukt och matpotatis efter skörd efter dispens från Statens jordbruksverk. Jordbruksverket föreslås få meddela dispens om det finns särskilda skäl och om de växtskyddsmedel som avses användas har godkänts för ändamålet vid en prövning av Kemikalieinspektionen.

Innan bestämmelsen antas måste regeringen anmäla den till EU-kommissionen enligt förfarandet i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informations-samhällets tjänster.

3.2.10 Dispens mot förbud mot spridning enligt miljöbalken

Direktivets krav

Medlemsstaterna ska i enlighet med artikel 9 i direktivet om hållbar användning se till att flygbesprutning är förbjuden. Undantag får endast tillåtas i särskilda fall och under förutsättningen att vissa villkoren är uppfyllda. Medlemsstaterna ska utse de myndigheter som får bevilja undantag från förbudet.

Flygbesprutning definieras i direktivet som spridning av bekämpningsmedel med luftfartyg (flygplan eller helikopter).

Gällande svenska regler

I 14 kap. 7§ miljöbalken förbjuds spridning av kemiska och biologiska bekämpningsmedel från luftfartyg. Enligt 14 kap. 9 § får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer i det enskilda fallet ge dispens från förbudet om det finns synnerliga skäl. Av förordningen 2006:1010 följer att Kemikalieinspektionen får besluta om undantag ifråga om spridning av växtskyddsmedel efter samråd med Naturvårdsverket, Statens jordbruksverk och Skogsstyrelsen. Undantag i fråga om spridning av biocidprodukter meddelas av Naturvårdsverket.

Bekämpningsmedelsförordningen

I regeringens proposition 2012/13:161 Bemyndiganden för elektronikavfall och bekämpningsmedel har regeringen föreslagit att bemyndigandet att meddela dispens från förbudet i 14 kap. 7 § ändras till ett bemyndigande att meddela föreskrifter om undantag från förbudet om det finns synnerliga skäl. Med stöd av det bemyndigandet föreslås att Naturvårdsverket i det enskilda fallet får ge dispens från förbudet mot flygbesprutning i 14 kap. 7 § om det finns synnerliga skäl och under förutsättning att de villkor som följer av artikel 9 i direktivet om hållbar användning är uppfyllda.

Kraven i artikel 9 är relaterade till Naturvårdsverkets kompetensområde det finns därför skäl att låta Naturvårdsverket pröva dispensansökningar. Naturvårdsverket är också dispensmyndighet när det gäller spridning av biocidprodukter från luftfartyg. Innan Naturvårdsverket meddelar en dispens ska verket höra Kemikalieinspektionen, Jordbruksverket och Skogsstyrelsen.

3.2.11 Spridningsutrustning

Direktivets krav

Krav på kontroll av utrustning som används för spridning av bekämpningsmedel finns i artikel 8 i direktiv 2009/128/EG. Enligt direktivet ska medlemsstaterna se till att utrustning för spridning av bekämpningsmedel kontrolleras med jämna mellanrum, minst vart femte år fram till år 2020 och därefter minst vart tredje år, och att åtminstone en kontroll av utrustning för spridning av bekämpningsmedel ska ha genomförts senast den 26 november 2016. Efter den tidpunkten får utrustning för spridning av bekämpningsmedel användas endast om utrustningen har kontrollerats. Direktivet medger olika tidsplaner och olika intervall mellan kontrollerna för viss utrustning samt att handhållen utrustning och ryggburna sprutor undantas från kravet på kontroll.

Gällande svenska regler

I svensk rätt saknas krav på att utrustning för spridning av växtskyddsmedel ska funktionstestas. I Sverige finns dock sedan många år ett väl fungerande frivilligt system för funktionstest av utrustning som används för spridning av växtskyddsmedel. Funktionstesterna utförs av privata

företag. Företag som åtar sig att utföra funktionstest av lantbrukssprutor och fläktsprutor kan få ett visst bidrag för inköp av testutrustning enligt förordningen (1987:1179) om statsbidrag till företag som utför funktionstest av lantbrukssprutor. En förutsättning för bidrag enligt förordningen är att utföraren av testet har godkänts av Statens jordbruksverk. För att godkännas av Jordbruksverket krävs i dag att testutförare genomgår en utbildning. Reparation av enklare fel i utrustningen kan utföras av testföraren i samband med funktionstestet. Funktionstestaren kan även lämna information och rådgivning till sprutföraren, exempelvis om hur sprutan ska kalibreras.

Bekämpningsmedelsförordningen

För att genomföra direktivets krav förändras dagens frivilliga system för funktionstest av bom- respektive fläktsprutor till ett obligatoriskt system för funktionstest av alla typer av spridningsutrustningar där det inte är motiverat att utnyttja direktivets möjligheter till undantag. Bestämmelserna föreslås börja gälla den 26 november 2016.

Även i fortsättningen kommer utrustningen att kontrolleras av privata företag. De föreslagna bestämmelserna innebär att testutförarna ska ha anmält sin verksamhet till Jordbruksverket och att testerna ska genomföras i enlighet med föreskrifter som Jordbruksverket bemyndigas att ta fram. Efter genomfört test ska den som har utfört kontrollen utfärda ett protokoll samt i protokollet ange om utrustningen överensstämmer med gällande föreskrifter och, om så inte är fallet, skälen för detta. Protokollet ska lämnas till den som låter testa utrustningen. Den personen svarar sedan för att skicka in protokollet till Statens jordbruksverk som beslutar om godkännande av utrustningen under förutsättning att protokollet visar att utrustningen överensstämmer med gällande föreskrifter och att testet har utförts av en person som är anmäld hos verket. Användaren av utrustningen måste, för att få använda den, kunna uppvisa ett beslut om godkännande.

Jordbruksverket bemyndigas att meddela föreskrifter om krav på utrustning, undantag från kravet på godkännande, krav på den som ska utföra kontroll samt om utformningen av protokoll. Det är kommunerna som bedriver tillsyn över jordbruket (26 kap. 3 § miljöbalken) och som därmed får ansvaret för att kontrollera spridningsutrustningen (se avsnitt 4.1.4). Kontrollen kan ske inom ramen för kommunernas ordinarie miljötillsyn.

3.2.12 Dokumentation vid spridning

Det är viktigt att jordbrukare som använder växtskyddsmedel dokumenterar sin användning. Genom att dokumentera användningen kan jordbrukarens medvetenhet kring bekämpningsarbetet öka. Dokumentationen blir också ett viktigt verktyg för tillsynsmyndigheterna när de ska

bedöma om de försiktighetsåtgärder som jordbrukaren har vidtagit har varit tillräckliga.

Krav på att yrkesmässiga användare ska dokumentera användning av växtskyddsmedel finns i artikel 67.1 i EU:s växtskyddsmedelsförordning. Här finns krav på att yrkesmässiga användare av växtskyddsmedel ska föra register över de växtskyddsmedel som de använder, med uppgift om växtskyddsmedlets namn, tidpunkt för och den använda dosen vid appliceringen, det område där växtskyddsmedlet används och den gröda som det använts för.

Krav på att dokumentera försiktighetsåtgärder vid spridning av bekämpningsmedel följer i dag av SNFS 1997:2 och i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1999:94) om skyldighet att föra anteckningar vid användning av bekämpningsmedel som är särskilt skadliga för pollinerande insekter.

Bekämpningsmedelsförordningen

Kravet på registerhållning i artikel 67.1 i EU:s växtskyddsmedelsförordning hindrar inte medlemsstaterna från att ställa ytterligare krav på anteckningsskyldighet i samband med spridning av växtskyddsmedel. Sådana krav kan avse vilka skyddsavstånd till omgivningen som har hållits och vilka försiktighetsåtgärder som har vidtagits. I bekämpningsmedelsförordningen bör införas en bestämmelse som innebär att skyddsavstånd och försiktighetsåtgärder vid spridning av bekämpningsmedel ska dokumenteras.

Närmare föreskrifter om vilka anteckningar som ska föras vid spridning av växtskyddsmedel bör finnas i myndighetsföreskrifter.

Föreskrifter om dokumentation vid spridning av växtskyddsmedel finns i dag både i Jordbruksverkets och Naturvårdsverkets författningssamling. Av regelförenklingskäl bör föreskrifterna om dokumentation vid spridning av växtskyddsmedel samlas hos en myndighet. Eftersom Jordbruksverket föreslås få bemyndigande att meddela föreskrifter om integrerat växtskydd och om anteckningsskyldighet vid tillämpning av dessa principer är det lämpligt att verket även bemyndigas att meddela föreskrifter om hur yrkesmässiga användares anteckningsskyldighet ska uppfyllas i övrigt.

3.2.13 Hantering av växtskyddsmedel när det inte används

Direktivets krav

Av artikel 13 i direktivet följer att medlemsstaterna ska vidta alla nödvändiga åtgärder för att säkerställa att vissa arbetsmoment som utförs av yrkesmässiga användare inte medför någon risk för människors hälsa eller för miljön. De aktiviteter som räknas upp i direktivet är:

- a) Lagring, hantering, utspädning och blandning av bekämpningsmedel före spridning.
- b) Hantering av förpackningar för och rester av bekämpningsmedel.
- c) Bortskaffande av vätskor som finns kvar i tanken efter spridning.
- d) Rengöring efter spridning av den utrustning som använts.
- e) Återvinning eller bortskaffande av rester av bekämpningsmedel och deras förpackningar i enlighet med gemenskapslagstiftningen om avfall.

Vidare ska medlemsstaterna vidta alla nödvändiga åtgärder för att se till att farliga moment i hanteringen av bekämpningsmedel som är godkända för icke yrkesmässiga användare undviks. Som exempel på sådana åtgärder nämns användning av bekämpningsmedel med låg toxicitet, bruksklara beredningar och begränsningar när det gäller storleken på behållare eller förpackningar.

Slutligen ska medlemsstaterna se till att lagringsplatser för bekämpningsmedel för yrkesmässig användning utformas på ett sådant sätt att oönskade utsläpp undviks. Lokalisering, storlek och byggnadsmaterial ska ägnas särskild uppmärksamhet.

Gällande svenska regler

I den svenska avfallsförordningen (2001:1063) regleras hantering av avfall och farligt avfall. För hantering av farligt avfall gäller särskilda regler. Avfall anses som farligt när det är explosivt, brandfarligt, frätande, smittförande eller giftigt för människa eller miljö. Uttjänta rester av kemikalier som har sådana egenskaper klassas som farligt avfall. Detta gäller även växtskyddsmedel. Hur skadlig ett växtskyddsmedel, och därmed även uttjänta rester och förpackning, är beror på vilka ämnen den innehåller.

Klassningen av avfall är avgörande för hur ett antal miljöbestämmelser ska tillämpas. Klassningen är bland annat grunden för ett säkert omhändertagande av avfallet enligt avfallsförordningen.

Att lagring, utspädning och blandning av växtskyddsmedel ska ske på ett sätt som inte innebär risk för skada för människors hälsa och miljön följer av de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken. Särskilda krav finns dessutom i Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:3) om spridning av kemiska bekämpningsmedel, där det anges att den som hanterar bekämpningsmedel eller rengör spridningsutrustning ska iaktta de skyddsavstånd som med hänsyn till omständigheterna är nödvändiga till skydd för vattentäkter, sjöar, vattendrag samt omgivande mark. Vidare följer av Kemikalieinspektionens föreskrifter (KIFS 2008:3) att förvaring av bekämpningsmedel ska ske så att hälso- och miljörisiker förebyggs.

Bekämpningsmedelsförordningen

En precisering av försiktighetsprincipen bör göras på så sätt att det i förordningen särskilt anges att lagring, utspädning och blandning av växtskyddsmedel samt rengöring av utrustning efter spridning av växtskyddsmedel bör ske på ett sådant sätt att det inte innebär någon risk för människors hälsa och miljön.

Naturvårdsverket föreslås få ett bemyndigande att meddela ytterligare föreskrifter om lagring och annan hantering som behövs för att skydda människors hälsa och miljön.

3.3. Biocidprodukter

3.3.1 Utgångspunkter

När EU:s biocidförordning börjar gälla i september 2013 får den svenska regleringen av biocidprodukter bara vara tillämplig på sådana biocidprodukter som får släppas ut på marknaden men som ännu inte omfattas av EU:s biocidförordning. Vilka produkter det är framgår av artikel 89.2 i EU:s biocidförordning och förordningen (EG) nr 1451/2007. Härav följer att det är fråga om biocidprodukter som omfattas av det sk granskningsprogrammet men som innehåller verksamma ämnen som ännu inte har utvärderats och godkänts. Det är således inte förrän utvärderingen av ett verksamt ämne är färdig som reglerna i EU:s biocidförordning börjar tillämpas på biocidprodukter som släpps ut eller tillhandahålls på marknaden. Det innebär att parallellt med EU:s biocidförordning måste Sveriges nationella system för godkännande av biocidprodukter alltjämt vara tillämpligt. I annat fall kommer det inte krävas godkännande av biocidprodukter som innehåller icke utvärderade verksamma ämnen.

Bestämmelserna i kap. 3 i den föreslagna bekämpningsmedelsförordningen är tillämpliga på samtliga biocidprodukter oavsett enligt vilket regelverk produkterna har godkänts. I 4 kap. finns de regler som bara gäller för de biocidprodukter som godkänns enligt nationella regler.

3.3.2 Definitionen av biocidprodukt

Parallellt med arbetet med förordningen om bekämpningsmedel arbetar Miljödepartementet med en proposition som innehåller förslag till ändringar i 14 kapitlet miljöbalken. Förslaget till ändringar i 14 kap. remitterades under början år 2013. Flera remissinstanser har i sina remissvar anfört att definitionen av biocidprodukt i miljöbalken bör vara densamma som i EU-förordningen om biocidprodukter och att det tydligt bör framgå att EU:s biocidförordning är det centrala regelverket på biocidområdet. Dessa synpunkter kan tillmötesgå på så sätt att en hänvisning till definitionen i EU-förordningen tas in i 14 kap samt genom att regeringen bemyndigas att meddela föreskrifter om krav på godkännande av sådana biocidprodukter som inte omfattas av krav på

godkännande enligt EU-förordningen. Kravet på godkännande i 14 kap. miljöbalken kan då tas bort. Godkännandekravet kommer därmed endast att finnas i den nu föreslagna bekämpningsmedelsförordningen.

Det svenska godkännandekravet omfattar i dag bara sådana produkter som faller under den första strecksatsen i definitionen av biocidprodukt i artikel 3.1 (a) i EU:s biocidförordning och som ännu inte har utvärderats och godkänts i granskningsprogrammet. Detta klargörs i 4 kap. 1 §.

3.3.3 Inledande bestämmelser i 3 kap.

Enligt artikel 80 i EU:s biocidförordning ska medlemsstaterna utse en behörig myndighet. Kemikalieinspektionen bör även alltjämt vara den myndighet som prövar godkännanden av biocidprodukter och Kemikalieinspektionen bör därför utses till Sveriges behöriga myndighet.

Enligt artikel 20.2 i EU:s biocidförordning har medlemsstaterna möjlighet att föreskriva att ansökan om godkännande ska vara på svenska. Bekämpningsmedelsförordningen bör därför innehålla en ny paragraf med ett bemyndigande till Kemikalieinspektionen att införa sådana föreskrifter. Även andra föreskrifter kan bli nödvändiga att ta fram. Exempelvis ger artikel 58.6 och 27.1 i EU:s biocidförordning medlemsstaten möjlighet att föreskriva om att märkningen inte behöver vara på svenska utan exempelvis på engelska istället.

I förordningen föreslås att generalläkaren får ge dispens från kraven i EU-förordningen när det är nödvändigt på grund av försvarsintressen (jfr artikel 2.8 i EU:s biocidförordning). Möjligheten att meddela dispens gäller biocidprodukter som sådana samt biocidprodukter som ingår i en behandlad vara. Generalläkaren kan bedöma om produkten behövs på grund av försvarsintressen men saknar kompetens att bedöma biocidprodukterna som sådana. Innan Generalläkaren fattar ett sådant beslut ska myndigheten därför samråda med Kemikaliemyndigheten. Ett alternativ kan vara att låta Kemikalieinspektionen pröva dispensansökningar. Kemikalieinspektionen har dock inte kompetens att pröva om dispens behövs på grund av försvarsintressen och skulle under alla förhållanden behöva samråda med Generalläkaren. Båda myndigheternas kompetens behövs således för att ta ställning till en ansökan om dispens.

3.3.4 Behörighetsklasser

Användning av biocidprodukten får bara ske i den behörighetsklass som angetts i beslutet om godkännande. Både av biociddirektivet (artikel 5.3) och EU:s biocidförordning (artikel 22.2 m) framgår att ett godkännande ska innehålla information om användarkategorier. Vilka användarkategorier som respektive land tillämpar har även sedan det införts EU-gemensamma regler på området reglerats olika i olika länder genom nationell lagstiftning. Inget tyder på att avsikten varit att ändra på denna ordning genom införandet av EU:s biocidförordning.

Även om EU:s biocidförordning är harmoniserande och begränsar möjligheten till nationella bestämmelser så reglerar inte förordningen användning i någon större utsträckning utan i stort sett endast själva godkännandet av biocidprodukten. Indelning i behörighetsklasser av biocidprodukter rör främst användning och ställer olika krav på kunskap för de som ska använda produkterna.

Sverige bör därför ha en möjlighet att behålla sina nationella regler om indelning i klasser. Bestämmelsen om behörighetsklasser i 3 kap. 29 § i den föreslagna förordningen bör vara tillämplig vid alla godkännanden av biocidprodukter, dvs. även godkännanden som meddelats enligt EU:s biocidförordning. Det innebär att även 3 kap. 30-34 §§ i den föreslagna förordningen som behandlar kunskapskrav och tillståndskrav som är kopplade till indelningen i användarkategorier bör vara tillämpliga för samtliga biocidprodukter.

3.3.5 Överlåtelse av biocidprodukter

Den som överlåter en biocidprodukt ska lämna information till produktens köpare och användare om säker användning av biocidprodukter. Informationen ska lämnas vid överlåtelse. Bestämmelsen motsvarar vad som i gällar i dag enligt 42 § i förordningen (2003:338) om biocidprodukter.

EU:s biocidförordning reglerar inte vilken information som ska lämnas i samband med överlåtelse av biocidprodukter och bestämmelsen bör därför gälla vid all överlåtelse av biocidprodukter.

3.3.6 Hantering av biocidprodukter

Bestämmelserna i 4 kap. 21 § motsvarar vad som gäller enligt 45 § i förordningen (2003:338) om biocidprodukter. Såsom framgår av ordalydelsen i paragrafen gäller den endast produkter som har godkänts enligt de nationella reglerna. För biocidprodukter som har godkänts enligt EU:s biocidförordning gäller istället artikel 17.5 i den förordningen.

EU:s biocidförordning kan inte anses harmonisera vilka försiktighetsåtgärder som ska vidtas med förhållande på platsen för hanteringen. Märkningen av en biocidprodukt ska enligt artikel 72 i EU:s biocidförordning, visserligen i förekommande fall innehålla uppgifter om försiktighetsåtgärder vid användning av biocidprodukten. Sådana uppgifter är dock av allmän karaktär och beaktar inte de förhållanden som gäller vid platsen för spridningen. Det finns därför skäl att i den föreslagna förordningen införa bestämmelser om skyldighet att vidta försiktighetsåtgärder och iaktta skyddsavstånd motsvarande vad som gäller för växtskyddsmedel.

Av 3 kap. 15-16 §§ i den föreslagna förordningen följer att yrkesmässiga användare av biocidprodukter ska så långt det är möjligt välja den

effektivaste spridningstekniken och iaktta de skyddsavstånd och de försiktighetsåtgärder som behövs för att skydda människors hälsa och miljön.

Naturvårdsverket bör få ett bemyndigande att meddela föreskrifter om skyddsavstånd och försiktighetsåtgärder som behövs för att skydda människors hälsa och miljön. I likhet med vad som gäller för växtskyddsmedel får Naturvårdsverket meddela föreskrifter om tillstånd för att få använda biocidprodukter i ett vattenskyddsområde (se avsnitt 3.2.10 ovan). Naturvårdsverket bör även ges en rätt att meddela föreskrifter om krav på dokumentation vid spridning av biocidprodukter.

3.3.7 Kravet på godkännande i 4 kap.

Kravet på godkännande i 4 kap. 2 § i bekämpningsmedelsförordningen avser sådana biocidprodukter som omfattas av definitionen av biocidprodukt i artikel 3.1 (a) första strecksatsen i EU:s biocidförordning och som ännu inte har utvärderats och godkänts i granskningsprogrammet. Av artikel 89.2 i EU:s biocidförordning framgår att medlemsstaterna, med avvikelse från kraven i artikel 17.1, 19.1 och 20.1 i förordningen, kan behålla sina nationella regler för tillhandahållande av sådana biocidprodukter på marknaden. Detsamma gäller i fråga om biocidprodukter som innehåller verksamma ämnen som har utvärderats men som ännu inte har godkänts för den produkttypen.

Även om artikel 89.2 i EU:s biocidförordning endast hänvisar till den första punkten i artiklarna 17, 19 och 20 i förordningen måste bestämmelsen rimligen förstås så att rätten för medlemsstaterna att behålla nationella regler inte bara gäller för godkännandet som sådant utan även omfattar innehållet i ansökan om godkännande och villkoren för produktgodkännande i vid bemärkelse. Sådana bestämmelser i förordningen som på olika sätt förutsätter en tillämpning av artiklarna 17.1, 19.1 eller 20.1 eller innebär undantag från dessa bör således inte tillämpas på biocidprodukter som godkänns enligt nationella regler, utan endast sådana biocidprodukter som ska godkännas enligt förordningen. Det finns därför ett behov av nationella regler om exempelvis innehållet i en ansökan, vad prövningen ska omfatta, vad produktgodkännandet ska innehålla och hur märkningen ska se ut. Det finns dock andra bestämmelser i förordningen som får anses gälla för biocidprodukter i allmänhet. Det gäller bl.a. reglerna om behandlade varor. Även reglerna om reklam, som gäller ”all reklam för biocidprodukter” bör vara tillämpliga på samtliga biocidprodukter oavsett enligt vilka regler de har godkänts.

3.3.8 Bestämmelser om godkännande, märkning och underrättelseskyldighet

Bestämmelserna i 4 kap. 2-22 §§ motsvarar vad som enligt förordningen (2003:338) om biocidprodukter gäller i dag för biocidprodukter som inte omfattas av godkännande enligt biociddirektivet. Dessa bestämmelser

bör gälla för biocidprodukter som ska godkännas enligt nationella regler, alltså sådana produkter som avses i 4 kap. 1 § i den föreslagna förordningen.

3.4 Nematoder, insekter och spindeldjur

Bestämmelserna i 4 kapitlet motsvarar gällande regler enligt förordningen (2006:1010) om växtskyddsmedel för sådana biotekniska organismer som är tillståndspliktiga enligt 14 kap. 4 § miljöbalken. Bekämpningsmedel som innehåller nematoder, insekter och spindeldjur kan användas både som växtskyddsmedel och som biocidprodukter. I viss mån omfattas dessa organismer av tillämpningsområdet för EU:s biocidförordning. Det gäller exempelvis protozoer. Kapitlet är därför endast tillämpligt i den mån inte annat följer av EU:s biocidförordning. Naturvårdsverket har fått i uppdrag att genomföra en översyn av nuvarande bestämmelser om import, införsel, utsläppande och användning av insekter, nematoder och spindeldjur som har framställts i bekämpnings-syfte eller något annat tekniskt syfte. I uppdraget ingår att föreslå en ny nationell reglering av dessa organismgrupper med beaktande av EU gemensamma införselregler. Naturvårdsverket ska redovisa uppdraget hösten 2013.

4. Konsekvensanalys

4.1 Växtskyddsmedel (2 kap.)

4.1.1. Utbildning av yrkesverksamma användare

Enligt direktivet ska en utbildning bestående av grundutbildning och fortbildning införas i samtliga medlemsländer. Utbildningen ska erbjudas alla yrkesmässiga användare, distributörer och rådgivare. Utbildningen ska erbjudas av organ som utsetts av den/de behöriga myndigheterna och ge målgrupperna tillräcklig kunskap med hänsyn till deras roll och ansvarsområden inom växtskyddsmedelshanteringen. En utbildning som uppfyller de ställda kraven finns redan idag med Jordbruksverket som ansvarig myndighet och med landets länsstyrelser som arrangörer av utbildningarna. Till skillnad från vad direktivet kräver är dock utbildningen i dag obligatorisk för dem som hanterar och använder växtskyddsmedel och förslaget är att den ska förbli obligatorisk. Vidare ska det finnas ett system för utbildningsbevis med krav och förfarande för utfärdande, förnyande och återkallande.

Att inte erbjuda yrkesmässiga användare utbildning och att inte införa system för utbildningsbevis innebär ett brott mot direktivet.

Alla som ska använda och hantera växtskyddsmedel berörs då de måste genomgå utbildningen. Detta innebär ingen skillnad mot i dag, men går utöver direktivets krav då det endast kräver att en utbildning ska er-

bjudas. För distributörerna och rådgivarna kommer det troligen inte att innebära någon direkt skillnad eftersom dessa redan i dag har möjlighet att gå utbildningarna. Lokalt kan det dock för enskilda distributörer och säljare innebära att de måste gå utbildningen för att uppfylla kravet i artikel 6.

Eftersom längden på utbildningen inte ändras innebär det inte att några nya kostnader uppkommer. Dock kan en del deltagare få en högre tids- och resekostnad om deras inriktning inte kan erbjudas på närmaste ort eller om de behöver behörighet både för friland och för växthus då de kommer att behöva gå två fortbildningskurser. För beskrivning av det tänkta kursupplägget se bilaga 1.

En grundutbildning på fyra dagar beräknas kosta ca 9 500 kronor för deltagaren i kursavgift och timkostnad. Om en deltagare behöver gå en extra inriktning (två dagar) ökar detta kostnaden med 4 700 kronor och kostnaden blir 14 200 kronor i kursavgift och timkostnad. Om delar av utbildningen kan genomföras som distansutbildning minskar kostnaden för deltagaren eftersom de då inte behöver lägga tid och pengar på resa till kurslokalen.

Regleringen överensstämmer i stort med skyldigheterna som Sverige har men det krav som föreslås att utbildningen även i framtiden ska vara obligatorisk för vissa användare går utöver vad som krävs enligt direktivet.

Eftersom det redan i dag finns ett system med utbildningar och länsstyrelserna även i fortsättningen föreslås arrangera dem så finns det inget behov av någon särskild övergångstid. Däremot kan det behövas informationsinsatser för att föra fram de förändringar som görs. Detta kan vara viktigt för att de berörda ska veta att det har hänt något, att vi nu har en gemensam grund för utbildningarna tillsammans med övriga medlemsstater i EU och att de aktivt kommer att behöva välja inriktning på sin utbildning i framtiden om de har en behörighet som avser utomhusanvändning.

Jordbruksverket kommer att behöva göra anpassningar i registret SPRUT för att de nya inriktningarna ska kunna registreras och redan behöriga personer i registret ska kunna kallas till rätt fortbildning. Regleringen innebär ingen egentlig förändring mot situationen i dagsläget eftersom målgruppen för utbildningarna inte föreslås ändras. Detsamma gäller omfattningen av utbildningen och giltighetstiden av utbildningsbeviset. Då utbildningen föreslås bli obligatorisk för en viss andel av distributörerna enligt direktivets artikel 6 kan det innebära att fler distributörer än idag kommer att gå utbildningen.

I dagsläget finns det ca 20 000 personer i SPRUT-registret som har en behörighet att använda växtskyddsmedel. Utöver dessa finns det ca 500

personer som har en behörighet att använda betningsmedel och ca 1 400 personer som endast får behandla enskilda skogsplantor i skogsplantering mot snytbaggas.

Majoriteten av de behöriga personerna är verksamma inom jordbruks- och trädgårdssektorn och omfattar både egna företagare och anställd personal. Betningsmedel används i stor utsträckning av utsädesfirmorna samt mindre kvarnar. Behandlingen av enskilda skogsplantor utförs till stor del av mindre tjänsteföretag inom skogsbranschen.

Vilken storlek företagen har finns det inga uppgifter om i registret eftersom alla som använda växtskyddsmedel ska ha en egen behörighet oavsett använd mängd, arealens storlek eller position inom företaget. De personer som behöver behörighet både för friland och för växthus kommer att behöva gå två fortbildningskurser vart 5e år. För de som endast behöver en behörighet innebär det ingen förändring mot nuvarande reglering.

Länsstyrelsen bör få disponera dessa avgiftsintäkter. Det är lämpligt att regeringen meddelar föreskrifter om avgiftsnivåer. Bemyndigande att meddela sådana föreskrifter finns i förslag till ny 27 kap. 1 § (prop. 2012/13:161).

Alla företag som ska använda växtskyddsmedel måste genomgå utbildningen varför konkurrensförhållandena inte påverkas. Utbildningen kan i förhållande till företagets storlek bli dyrare än för ett större företag men då regleringen inte innebär någon administration innebär regleringen inte någon skillnad för verksamheten under den tid som utbildningsbeviset är giltigt.

4.1.2 Utbildning av distributörer

Kraven framgår av artikel 6.1 i direktivet. Avsikten är att det ska finnas personer vid försäljningen som kan ge relevant information om användning och säkerhet. Det står dock klart att medlemsländerna är skyldiga att se till att det införs ett system som garanterar att distributörer har tillräckligt med anställda som har utbildningsbevis, dvs. kunskap om användning och säkerhet. Alternativa lösningar saknas därmed.

Det som berörs av regleringen är återförsäljare av bekämpningsmedel med undantag för mycket små distributörer som endast säljer produkter för icke yrkesmässig användning. Om Kemikalieinspektionen utnyttjar möjligheten att överlåta åt länsstyrelserna att genomföra utbildningen påverkas även Länsstyrelsernas verksamhet. Länsstyrelserna genomför redan i dag användarutbildningar. Länsstyrelserna kan utöka dessa kurser med en dag (se nedan) och således erbjuda kurserna i anslutning till användarutbildningarna. Länsstyrelserna kommer att behöva utöka antalet kurser men i vilken utsträckning detta måste ske är svårt att

uppskatta eftersom det saknas uppgifter om hur många företag som säljer växtskyddsmedel i Sverige. Antalet kurser beror också på hur företagen väljer att organisera sig för att möta utbildningskraven. Exempelvis är det tänkbart att vissa distributörer väljer att möta kraven genom att ansluta sig till en telefonjour där personer med utbildningsbevis är tillgängliga för att svara på frågor från kunder vid försäljningen.

Länsstyrelsen bör få disponera dessa avgiftsintäkter. Det är lämpligt att regeringen meddelar föreskrifter om avgiftsnivåer. Bemyndigande att meddela sådana föreskrifter finns i förslag till ny 27 kap. 1 § (prop. 2012/13:161).

Kemikalieinspektionen ska ta fram kursplan för utbildningen till distributörerna. Utbildningen ska ge tillräcklig kunskap om de ämnesområden som anges i bilaga 1 till direktivet. Det är rimligt att anta att kursen kommer att omfatta åtminstone basmodulen för användare (två dagar) samt en distributörsinriktning (ytterligare en dag). Detta skulle motsvara en kostnad på cirka 3000 kr för arbetsgivaren. Lönekostnaden är den som Jordbruksverket använder som underlag för beräkning av kostnader för behörighetsutbildningar, men i avsaknad av uppgift om lön för butiksanställd eller motsvarande används denna tillsvidare. Till detta kan komma kostnad för utbildningen som sådan. Det saknas uppgift om hur många företag som säljer växtskyddsmedel till yrkesmässiga användare.

För de företag som berör av förslaget kommer en anställd behöver vara borta två-tre dagar från arbetet för att fullfölja utbildningen.

Av artikel 6.4 framgår att åtgärderna ska fastställas senast 14 december 2014. Åtgärden kommer att kräva informationsinsatser för att uppmärksamma en ny kategori kursdeltagare på de nya kraven.

Växtskyddsmedel i klass 3 säljs av ett mycket stort antal försäljare såsom trädgårdsbutiker och livsmedelsbutiker. Kemikalieinspektionen ges i förordningsförslaget rätt att meddela föreskrifter om undantag från kravet på utbildningsbevis. Sådana undantag kan komma att avse små distributörer som endast säljer produkter för icke-yrkesmässig användning. Vid utformningen av undantag bör Kemikalieinspektionen beakta risken för negativa tröskeeffekter och konkurrenssnedvridning. Kemikalieinspektionens kostnader för att ta fram föreskrifter och kursplan för utbildningen bedöms kunna tas inom ram.

4.1.3 Överlåtelse av växtskyddsmedel

Enligt direktivet ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att begränsa försäljningen av medel godkända för yrkesmässig användning till personer som har utbildningsbevis. I dag finns ingen sådan svensk reglering, men på frivillig basis sker en kontroll av de som köper växtskyddsmedel för yrkesmässigt bruk hos de flesta distributörer.

Distributörer kan begära utdrag ur det svenska registret över behöriga yrkesmässiga användare och kontrollera kunderna mot detta.

Att inte vidta nödvändiga åtgärder för att begränsa försäljningen till person som har utbildningsbevis är ett brott mot direktivet.

Kontroll av en köpars behörighet att använda medlet förutsätter att rutiner för detta införs hos de återförsäljare som inte kontrollerar det på frivillig basis i dag, vilket ökar den administrativa kostnaden. Det kommer att krävas informationsinsatser för att uppmärksamma distributörer och inköpare om det nya kravet. Det saknas uppgift om hur många företag som berörs.

Alla som ska köpa växtskyddsmedel för yrkesmässig användning, och inte i övrigt har orsak att gå utbildning för yrkesmässig användning, kan komma att beröras. Dessa bedöms dock vara få.

4.1.4 Kontroll av utrustning

Kraven framgår av artikel 8 i direktivet. Medlemsstaterna ska införa ett godkännandesystem för utrustning som används för att sprida växtskyddsmedel och de organ som ska vara ansvariga för att genomföra kontrollsystemet. Dagens frivilliga system för test av utrustning för spridning av växtskyddsmedel föreslås göras om till ett obligatoriskt system. Jordbruksverket som i dag ansvarar för motsvarande frivilliga system blir ansvarig myndighet. I Jordbruksverkets rapport 2009:21 "Tillförlitliga växtskydds-sprutor" finns en utförlig beskrivning av konsekvenserna av ett införlivande av direktivet på det sätt som föreslås i förordningen.

Att inte införa ett system för kontroll av utrustning för spridning av växtskyddsmedel utgör ett brott mot direktivet.

Ett alternativ till det i förordningen föreslagna systemet är att införa ett ackrediteringssystem. Kostnaden för ett sådant system uppskattas bli väsentligt högre för användarna än det föreslagna.

Den som använder utrustning som används för spridning av bekämpningsmedel kommer eller kan komma att beröras av ändringarna. Dessutom berör dagens frivilliga funktionstestare. Det saknas fullständiga uppgifter om vilka typer av utrustningar för spridning av växtskyddsmedel som berörs och hur många det är. För bomsprutor har Jordbruksverket låtit SCB genomföra beräkningar som tyder på att antalet sprutor uppgår till 14 000. Fläkt-sprutorna har tidigare uppskattas till ca 250 st. Antalet funktionstestföretag som testar aktivt är ca 30.

Av artikel 8.2 i direktivet framgår att en kontroll av utrustningar ska vara genomförd senast fastställas senast 26 november 2016. De föreslagna

reglerna föreslås träda i kraft det datumet. Detta innebär att den utrustning som berörs av regleringen måste vara kontrollerad dessförinnan för att få användas. Åtgärden kommer att kräva informationsinsatser för att beskriva de nya kraven för berörda.

Ett funktionstest för en lantbruksspruta tar ca 2-3 timmar att utföra. I den frivilliga funktionstestverksamheten testas idag knappt 2000 sprutor om året till en beräknad kostnad av ca 6 miljoner. De nya krav som direktivet ställer skulle för denna typ av sprutor medföra en ökad kostnad per test. Funktionstestverksamheten bedrivs i huvudsak under del av året av små företag. Omfattningen av verksamheten behöver beaktas när Jordbruksverket utformar sina föreskrifter.

Kommunerna berörs på så sätt att de behöver bedriva tillsyn över att utrustning som används är godkänd. Detta kan göras inom ramen för den miljötillsyn av jordbruket som kommunen i övrigt bedriver. Tillsynen över utrustningen beräknas ta högst 15 minuter per kontrollbesök. Hur ofta kommunerna gör kontrollbesök varierar beroende på hur stor verksamheten är och vilken risk den utgör för miljön.

Kommunfullmäktige får enligt 27 kap. 1 § miljöbalken meddela föreskrifter om avgifter för tillsyn enligt miljöbalken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken. Se vidare om den kommunala tillsynen i avsnitt 4.1.8 nedan.

Jordbruksverket berörs av regleringen på så sätt att verket behöver ta fram föreskrifter. Kostnaderna för detta bedöms kunna tas inom ram.

4.1.5 Flygbesprutning

Ett generellt förbud mot spridning med luftfartyg av växtskyddsmedel är ett absolut krav i direktivet. Förbudet i miljöbalken mot spridning av bekämpningsmedel med luftfartyg uppfyller direktivets krav. Dispenshanteringen har varit restriktiv i svensk rätt och bedöms uppfylla de villkor som följer av direktivet. För att säkerställa att dispenshanteringen sker på de villkor som anges i direktivet bör det dock framgå av förordningen vilka villkor som måste uppfyllas för att dispens ska meddelas.

De särskilda villkor som krävs för dispens är specificerade i direktivet. Det finns inget alternativ till reglering av villkoren för dispens.

De myndigheter som är inblandade i ett dispensärende och de företag som tillhandahåller/utför flygbekämpning berörs av regleringen.

Regleringen bedöms inte medföra någon ändring för användarna i förhållande till vad som gäller i dag.

Mycket få företag berörs. Verksamheten utförs idag av något/några få små företag.

Eftersom det redan idag är dispenskrav för spridning av bekämpningsmedel från luftfartyg bör inte de administrativa kostnaderna öka.

Regleringen medför inga andra kända kostnader och inga förändringar i verksamheten för företagen. Den påverkar inte heller företagen med avseende på konkurrensförhållandena eller på något annat sätt.

4.1.6 Begränsad användning - vattenmiljön

Direktivets artikel 11 ålägger medlemsstaterna att vidta åtgärder för att skydda vattenmiljön. Regleringen i den föreslagna förordningen om skyldighet att bestämma och iaktta skyddsavstånd och försiktighetsåtgärder överensstämmer med gällande rätt. Detsamma gäller skyldigheten att använda bästa möjliga teknik. Skyldigheten att överväga andra metoder än kemisk bekämpning om sådana metoder är tillgängliga ligger i försiktighetsprincipen. Nya krav i förhållande till vad som gäller i dag är skyldigheten att, så långt det är möjligt, välja växtskyddsmedel som inte är farliga för vattenmiljön. Detta kan dock ses som en förtydligande av hur produktvalsprincipen ska tillämpas vid val av växtskyddsmedel.

Användning av växtskyddsmedel i sjöar och vattendrag

Användning av växtskyddsmedel i vatten har i Sverige förekommit sporadiskt för totalbekämpning av vassväxter. Vanligen bekämpas istället växtlighet i vatten på mekaniskt sätt med gott resultat. På den svenska marknaden har det inte funnits något växtskyddsmedel godkänt för denna användning utan all användningen har skett på dispens. Förhållandet har väsentligen bidragit till minskade risker för hälsa och miljö och minskad användning av växtskyddsmedel i Sverige.

Naturvårdsverket ges i förordningen en möjlighet att bevilja dispens för användning av växtskyddsmedel i vatten om det finns synnerliga skäl och om de växtskyddsmedel som avses användas har godkänts för ändamålet vid en prövning hos Kemikalieinspektionen. Eftersom det inte förekommer någon användning av växtskyddsmedel i vatten idag bedöms antalet dispensärenden vara få. Kostnaden för att pröva dessa bedöms kunna tas inom ram.

Ett alternativ till ett begränsa användningen av växtskyddsmedel i vatten kan vara att vid produktgodkännandet av växtskyddsmedel uppställa villkor om att medlet inte får användas i vattendrag. En generell regel skapar dock bättre förutsättningar att införliva de krav på åtgärder som framgår av artikel 11. Om ingen reglering genomförs kan det skapa otydlighet i tillämpningen av enskilda produktvillkor och på sikt öppna för vissa användningar som riskerar motverka såväl direktivets krav vad gäller skydd för vattenmiljöer och kraven i ramdirektivet för vatten.

Eftersom det inte förekommer någon användning av växtskyddsmedel av betydelse i vattendrag i dag bedöms regleringen inte medföra några konsekvenser för företag. Inga behov av särskilda hänsyn behövs med anledning av regleringen.

Krav på tillstånd för användning i vattenskyddsområden

Användningen av växtskyddsmedel i vattenskyddsområden kan i dag vara reglerad både genom vattenskyddsföreskrifter för varje enskilt vattenskyddsområde meddelade med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken och genom den generella tillståndsplikten i Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel som gäller för alla vattenskyddsområden. Som beskrivits ovan i avsnitt 3.2.9 föreslås den generella tillståndsplikten fasas ut. Att användningen av växtskyddsmedel i vattenskyddsområden regleras genom vattenskyddsföreskrifter leder till ett mer ändamålsenligt och behovsanpassat skydd för de vattentäkter som utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas som vattentäkt.

Om användningen av växtskyddsmedel förbjuds eller vägras vid tillståndsprövning kan den enskilde lantbrukaren under vissa förutsättningar ha rätt till ersättning enligt 31 kap. miljöbalken. En enhetlig reglering av användningen av växtskyddsmedel i landet innebär att företagens rätt till likartad behandling säkerställs.

För att säkerställa att upphävandet av den generella tillståndsplikten inte leder till att användningen av växtskyddsmedel inte kommer att vara reglerad i vissa vattenskyddsområden behöver kommunerna se över vattenskyddsföreskrifterna i kommunen för att försäkra sig om att de innehåller lämpliga bestämmelser om användningen av växtskyddsmedel och i de fall det behövs komplettera dem. Under en övergångsperiod som ger kommuner tid att göra detta bör därför den generella tillståndsplikten finnas kvar för användning av växtskyddsmedel i vattenskyddsområden. En övergångsperiod fram till 31 december 2018 bör ge kommunerna tillräcklig tid för detta.

Regleringen bedöms innebära ökade kostnader för kommuner i form av antagande av nya vattenskyddsföreskrifter i de fall dessa inte reglerar spridning av växtskyddsmedel. Utarbetandet av föreskrifterna innebär bl.a. behov av en analys av en behovsanpassad och platsspecifik reglering av användningen av växtskyddsmedel i syfte att skydda vattentäkten. Förslag till föreskrifter ska remitteras till berörda markägare. Arbetsinsatsen bedöms som begränsad för den berörda kommunen. Den kostnad som uppkommer med anledning av att föreskrifter ändras kan beaktas vid bestämmande av va-avgifter i kommunen. Av lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster följer att kommunerna ska ta ut avgifter för allmänna vattentjänster. Avgifterna får bestämmas som anläggningsavgifter och bruksavgifter och får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-

anläggningen. Ordnandet och driften av en allmän va-anläggning ska uppfylla de krav som kan ställas från miljö- och hälsoskyddssynpunkt. Kostnader för miljövårdande åtgärder som företas inom verksamheten bör därför enligt förarbetena betraktas som avgiftsgrundande, om åtgärderna kan anses nödvändiga för en från miljösynpunkt god och ansvarsfull förvaltning av den allmänna va-anläggningen (prop 2005/06:78 sid 92). Om ett vattenskyddsområde behöver inrättas för att säkerställa skyddet av tälten beaktas normalt kostnaden för inrättandet vid beräkningen av va-avgiften.

Den administrativa bördan för kommunen bedöms kunna minska över tid eftersom antalet tillståndsärenden kommer att minska. Anledningen är att en reglering av användningen av växtskyddsmedel med utgångspunkt i den generella tillståndsplikten i Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) innebär att alla användare av växtskyddsmedel i ett vattenskyddsområde ska ansöka om tillstånd. Vattenskyddsföreskrifter innebär i regel att området delas in i olika zoner där användningsbegränsningarna ser olika ut, exempelvis kan förbud gälla i den primära zonen, tillståndskrav i den sekundära zonen och användningen tillåtas i den tertiära zonen. Motsvarande minskad administrativ börda erhåller även markägare som inte kommer att träffas av tillståndskravet.

Spridning av växtskyddsmedel på hårdgjorda ytor etc.

Direktivet ställer krav på att begränsa eller undvika spridning av växtskyddsmedel på genomsläppliga och hårdgjorda ytor. Syftet är att skydda yt- och grundvatten från resthalter av bekämpningsmedel. Rester av växtskyddsmedel påvisas frekvent både i grundvatten som används för enskild vattenförbrukning och i kommunala anläggningar. Rester av växtskyddsmedel påvisas också i ytvatten. Om ingen reglering sker i fråga om användning på hårdgjorda och genomsläppliga ytor uppfylls inte direktivets krav och skyddet för grundvatten och ytvatten blir lägre.

För Trafikverket innebär regleringen ingen skillnad i förhållande till de krav som gäller i dag. Trafikverket måste i likhet med vad som gäller i dag anmäla planerad användning av kemiska bekämpningsmedel till kommunens miljönämnd innan bekämpning sker. För användare av växtskyddsmedel på mycket genomsläppliga ytor eller hårdgjorda ytor (kommuner och företag exempelvis kraftbolag) innebär den föreslagna regleringen att tillstånd måste sökas från den kommunala nämnden innan användning av kemiska bekämpningsmedel sker.

Hur stor användningen är på hårdgjorda och genomsläppliga ytor är oklart. Det är därför svårt att veta hur många användare och kommuner som möjligen kan få ökade administrativa kostnader för den utökade tillståndsplikten. De ökade kostnaderna består i ansökningsavgiften till kommunen samt kostnad för att upprätta ansökan. Ansökningsavgifterna varierar mellan kommunerna. Normalt tillämpar kommunerna en timtaxa vid prövning av tillstånd som krävs enligt Naturvårdsverkets

föreskrifter (1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel. Även timtaxan varierar mellan kommunerna men timtaxor om drygt 800 kronor förekommer. Kostnaden för prövning av ansökan beror på mängden bekämpningsmedel som ska användas, medlets egenskaper samt markförhållandena på den plats där spridningen ska ske. Det är därför svårt att uppskatta snittkostnaden för en ansökan. Det är emellertid inte orimligt att anta att en ansökan om tillstånd kostar i vart fall 1 500 – 2 000 kronor.

Företag som avstår från att använda växtskyddsmedel på grund av tillståndsplikten eller som nekats tillstånd får troligen ökade kostnader för bekämpningen eftersom företaget då måste använda mekanisk bekämpning alternativt ett biologiskt bekämpningsmedel.

4.1.7 Begränsad användning – övrigt

Krav på tillstånd eller anmälan i vissa fall

Direktivet ställer krav på att medlemsstaterna ska se till att användningen av växtskyddsmedel i viss områden begränsas. Syftet med detta är att åstadkomma ett tillräckligt skydd för människors hälsa och miljön särskilt för sårbara grupper som t ex barn.

Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) innehåller krav på tillstånd för att få använda kemiska bekämpningsmedel på tomtmark till flerfamiljshus, på gårdar till skolor och förskolor samt vid planerings- och anläggningsarbeten. Föreskrifterna innehåller också förbud mot att använda bekämpningsmedel på naturbetesmarker och ängar. Dessa bestämmelser föreslås flyttas upp på förordningsnivå. Dessutom föreslås i bekämpningsmedelsförordningen att tillstånd ska krävas från den kommunala nämnden för att få använda växtskyddsmedel på lekplatser som allmänheten har tillträde till, i parker och trädgårdar där allmänheten har tillträde och inom idrotts- och fritidsanläggningar. Härigenom uppfylls de krav som ställs i direktivet. Dispens från förbudet att sprida växtskyddsmedel på naturbetesmarker och ängar föreslås kunna ges av den kommunala nämnden om det finns särskilda skäl och de växtskyddsmedel som avses användas har godkänts för ändamålet av Kemikalieinspektionen.

Att inte reglera de aktuella användningarna innebär att det skydd som finns i dag minskar samt att kraven i direktivet inte uppfylls.

Kommunerna berörs av regleringen eftersom de kommer få hantera flera tillståndsansökningar. Kommunerna kan dock, enligt 27 kap. 1 § miljöbalken, ta ut avgifter för prövningen.

De som berörs av regleringen i övrigt är användare av bekämpningsmedel, exempelvis kommunala och privata skolor, förskolor och lekplatser, saneringsföretag samt ägare och förvaltare av flerfamiljshus. Dessa kan få ökade kostnader till följd av regleringen. De ökade kost-

naderna består i ansökningsavgiften till kommunen samt kostnad för att upprätta ansökan. Ansökningsavgifterna varierar mellan kommunerna. Normalt tillämpar kommunerna en timtaxa vid prövning av tillstånd enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel. Även timtaxan varierar mellan kommunerna men timtaxor om drygt 800 kronor förekommer. Kostnaden för prövning av ansökan beror på mängden bekämpningsmedel som ska användas, medlets egenskaper samt markförhållandena på den plats där spridningen ska ske. Det är därför svårt att uppskatta snittkostnaden för en ansökan. Det är emellertid inte orimligt att anta att kostnaden för en ansökan uppgår till i vart fall 1 500 – 2 000 kronor.

Begränsningar i behandling av jord med jorddesinficeringsmedel mot skadliga nematoder

Behandling med jorddesinficeringsmedel i lantbruksgrödor har inte förekommit sedan 1990-talet. På den svenska marknaden finns inte något växtskyddsmedel som är godkänt för denna användning. Istället använder odlarna förebyggande åtgärder som sunda växtföljder, toleranta eller resistenta sorter samt sådd och plantering i frisk jord. Förhållandet har bidragit till minskade risker för hälsa och miljö och minskad användning av växtskyddsmedel i Sverige. Målsättningen är att jorddesinficeringsmedel inte på nytt ska börja användas i Sverige. Detta åstadkoms genom att användning bara får ske efter dispens från Statens jordbruksverk. På så sätt säkerställer regeringen att de fördelar för hälsa och miljö som uppnåtts kan bestå. Eftersom odlarna sedan en längre tid tillbaka förebyggande åtgärder istället, medför begränsningen inga negativa konsekvenser för dem.

Begränsningar i behandling av frukt och matpotatis efter skörd

Behandling av frukt och matpotatis efter skörd har aldrig förekommit i Sverige. På den svenska marknaden finns inte något växtskyddsmedel som är godkänt för denna användning. Odlarna har istället investerat i bl.a. klimatstyrda lagerbyggnader genom vilka uppkomst av svampangrepp kan motverkas. Förhållandet har bidragit till generellt låga resthalter av växtskyddsmedel i svensk frukt och matpotatis, vilket många svenska konsumenter känner till.

Målsättningen är att frukt och matpotatis inte ska börja efterbehandlas med kemiska växtskyddsmedel i Sverige. Detta åstadkoms genom att sådan användning bara får ske efter dispens från Statens jordbruksverk. På så sätt säkerställer regeringen att de fördelar för hälsa och miljö som uppnåtts kan bestå. Eftersom odlarna sedan en längre tid tillbaka använder förebyggande åtgärder och redan har gjort omfattande investeringar i lagerbyggnader för ändamålet medför begränsningen inga negativa konsekvenser för dem. I det fall odlarna i framtiden skulle vilja överge nuvarande inriktning där svensk frukt och potatis står som garant för frånvaro av rester av bekämpningsmedel från lagring, kan begräns-

ningen dock utgöra en konkurrensnackdel jämfört med andra länder där sådan användning är tillåten.

4.1.8 Kommunal tillsyn och prövning

Operativ tillsynsmyndighet för användning av växtskyddsmedel är kommunen. Som en följd av de utökade krav som ställs vid användningen av växtskyddsmedel kommer kommunens operativa tillsynsverksamhet att till viss del påverkas inom ramen för de ordinarie tillsynsbesöken. Tillsynen kommer jämfört med dagens tillsynsverksamhet även att behöva omfatta t.ex. kontroll av att spridningsutrustning är godkänd av Statens jordbruksverk och granskning av dokumentation om integrerat växtskydd. Vid tillsyn av försäljning av växtskyddsmedel i grossist och detaljhandeln kommer tillsynen även omfatta att växtskyddsmedel överläts av en distributör som har personal tillgänglig som har ett giltigt utbildningsbevis samt att överlåtelsen enbart sker till den som har tillstånd att använda medlet.

Kommunerna prövar i dag tillståndsansökningar som krävs enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (SNFS 1997:2) om spridning av kemiska bekämpningsmedel. Den föreslagna regleringen i bekämpningsmedelsförordningen innebär att kommunerna kommer att få pröva fler tillståndsansökningar.

Kommunfullmäktige får enligt 27 kap. 1 § miljöbalken meddela föreskrifter om avgifter för tillsyn och prövning enligt miljöbalken eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av balken. I de flesta kommuner tillämpas en timtaxa vid tillsynsbesök och vid prövning av ansökningar.

4.2 Biocidprodukter (kap. 3 och 4)

Den börda EU:s biocidförordning innebär för företagen har beaktats vid framtagandet och beslutandet av förordningen på EU-nivå. Förordningen har således konsekvensanalyserats på EU-nivå. Denna promemoria behandlar inte själva EU-förordningen utan endast de förändringar som blir konsekvensen av införandet av EU:s biocidförordning. Konsekvenserna av EU:s biocidförordning kommer därför inte att beröras närmare här utan för dessa hänvisas till de omfattande konsekvensanalyser som gjorts inom EU, se rapporter på kommissionens webbplats³.

4.2.1 Definitionen av biocidprodukt

Förslaget innehåller en förändring i definitionen av biocidprodukt. Biocidprodukter är en del av begreppet bekämpningsmedel. Tidigare har definitionen av biocidprodukter i 14 kap. miljöbalken skiljt sig från den

³ http://ec.europa.eu/environment/biocides/revision.htm#_Impact_Assessment

definition som gällt inom EU. Det har påverkat tillämpningen av reglerna om biocidprodukter på ett negativt sätt. Vissa produkter har enligt EU-rätten varit att anse som en biocidprodukt trots att de inte gjort det enligt svensk rätt och tvärtom. Det har således rört sig om en felaktig implementering av begreppet. Det har påverkat rättstillämpningen exempelvis genom att en verksamhetsutövare blivit friad från straffansvar eftersom produkten inte omfattades av definitionen av en biocidprodukt i 14 kap. miljöbalken. Det motsäger även syftet med harmoniserande regler på EU-nivå och påverkar därmed konkurrensen mellan företagen. Det är även oförutsägbart för företagen vad de ska rätta sig efter. Det är särskilt viktigt inom biocidområdet eftersom att aktörerna i många fall inte är svenska. Att helt harmonisera definitionen med den som gäller inom EU är inte enbart en förutsättning enligt EU-rätten utan bör även minska bördan för företagen eftersom de endast behöver rätta sig efter en definition.

4.2.2 Undantag med hänsyn till totalförsvarets intressen

EU:s biocidförordning innehåller en möjlighet för medlemsstaterna att införa en möjlighet till undantag med hänsyn till totalförsvarets intressen. Det har visat sig att reglerna om biocidprodukter i många fall gör det svårt att utföra militära insatser i länder utanför EU. Regeln medger att försvaret kan ansöka om undantag för att behandla sina egna uniformer med insektsmedel som behövs i t.ex. Afghanistan men som inte har godkänts inom EU. Typen av insekter kanske inte finns i EU och biocidprodukten finns därmed inte heller godkänd. Regeln borde underlätta bördan för försvaret och eftersom att det rör sig om en begränsad användning för en begränsad grupp bör nackdelarna för hälsa och miljö uppvägas av fördelarna.

4.2.3 Märkning på svenska

EU:s biocidförordning innehåller en möjlighet för medlemsstaterna att föreskriva om att märkningen på biocidprodukter ska vara på det lands språk där biocidprodukten tillhandahålls. Förslaget innehåller en bestämmelse om att biocidprodukter ska vara märkta på svenska om de tillhandahålls på marknaden i Sverige. Liknande bestämmelser är införda med anledning av EU:s växtskyddsmedelsförordning.

Att ställa krav på att etiketterna ska vara utformade på olika språk är naturligtvis en kostnad för företagen eftersom det hade varit billigare och enklare att ta fram en etikett som kan användas inom hela EU. Särskilt eftersom många aktörer återfinns i flera länder. Den kostnaden uppvägs av den fördel som uppnås för människors hälsa och miljön genom att de som använder biocidprodukten kan förstå informationen på etiketten.

4.2.3 Strukturen i kapitlen om biocidprodukter

De krav som gällt för biocidprodukter enligt förordning (2000:338) om biocidprodukter har tidigare gällt både för biocidprodukter som ska godkännas i enlighet med kraven i biociddirektivet och biocidprodukter som ska godkännas i enlighet med nationella bestämmelser. Vissa av paragraferna har dock enbart sitt ursprung i biociddirektivet och har inte varit tillämpliga på biocidprodukter som godkänts enligt nationella regler. Vilka regler som gällt för vad har inte varit tydligt.

Kap. 3 i den föreslagna förordningen gäller samtliga biocidprodukter och bl.a. innehåller regler om hantering som gäller oavsett enligt vilket regelverk produkterna har godkänts. I 4 kap. finns de regler som bara gäller för produkter som godkänns enligt nationella regler. Syftet är att underlätta för företagen att förstå reglerna. Bördan för företagen bör därför minska.

Svensk författningssamling

Bekämpningsmedelsförordning;

utfärdad den [] 2013.

Härigenom föreskrivs¹ följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Denna förordning är meddelad

1. med stöd av 14 kap. 4 § i fråga om 4 kap. 2 § och 5 kap. 2 §,
2. med stöd av 14 kap. 8 § miljöbalken i fråga om 2 kap. 7–8 och 10–53 §§ och 54 § första stycket 1 och 55–60 §§, 3 kap. 7–8 och 10–20 §§ och 21 § första stycket 1 och 2, 4 kap. 9, 20–24 §§ samt 5 kap. 4 § 1 och 4 samt 5, 6, 10, 12, 15 och 16 §§,
3. med stöd av 14 kap. 11 § miljöbalken i fråga om 4 kap. 3–8 och 10–19 §§ samt 5 kap. 4 § 2, 9 och 11 §§,
4. med stöd av 14 kap. 19 § miljöbalken i fråga om 4 kap. 19 och 25 §§ samt 5 kap. 17 och 18 §§,
5. med stöd av 26 kap. 19 § miljöbalken i fråga om 2 kap. 54 § första stycket 3 samt 3 kap. 21 § 3,
6. med stöd av 27 kap. 1 § miljöbalken i fråga om 6 kap. 2 §, och
7. i övrigt med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen.

2 § Denna förordning innehåller bestämmelser om godkännande och hantering av

1. växtskyddsmedel,
2. biocidprodukter, och
3. nematoder, insekter och spindeldjur som har framställts i bekämpningssyfte.

Förordningen kompletterar miljöbalken, Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG och Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel (EUT L 309, 24.11.2009, s. 71, Celex 32009L0128).

SFS

Ord och uttryck i förordningen

3 § Ord och uttryck i denna förordning har samma betydelse som i 14 kap. miljöbalken, förordning (EG) nr 1107/2009 och förordning (EU) nr 528/2012 om inte annat anges.

4 § I denna förordning avses med

bekämpningsmedel: ett kemiskt eller biologiskt bekämpningsmedel,

kemiskt växtskyddsmedel: en kemisk produkt som är växtskyddsmedel enligt förordning (EG) nr 1107/2009,

ramformulering: specifikation för en grupp biocidprodukter med samma användningsområde och samma användarkategori.

släppa ut på marknaden: att tillhandahålla eller göra ett bekämpningsmedel tillgänglig för någon annan, och

utrustning som används för spridning av växtskyddsmedel: en apparat som är särskilt avsedd för spridning av växtskyddsmedel, inklusive munstycken, manometrar, filter, silar, anordningar för tankrengöring och andra tillbehör som är nödvändiga för att apparaten ska fungera effektivt.

5 § Med *integrerat växtskydd* avses i denna förordning ett förhållningssätt i fråga om växtskydd som innebär att man

1. noga överväger alla tillgängliga växtskyddsmetoder och andra lämpliga åtgärder som är möjliga för en viss situation i syfte att

a) motverka att skadegörare förökar sig,

b) hålla användningen av växtskyddsmedel och andra växtskyddsmetoder på en nivå som är ekonomiskt och ekologiskt försvarbar, och

c) minska eller minimera de risker för människors hälsa och miljön som användningen av växtskyddsmedel innebär, och

2. betonar odling av sunda grödor med minsta möjliga påverkan på ekosystemen samt uppmuntrar naturliga mekanismer för att reglera ogräs och andra skadegörare.

6 § Med *användningstillstånd* avses ett tillstånd att använda växtskyddsmedel som har hänförts till klass 1 eller till klass 2 eller tillstånd att använda biocidprodukter som har hänförts till klass 1.

7 § Med *användarutbildningsbevis* avses i denna förordning ett bevis om utbildning i de kunskaper om användning av växtskyddsmedel eller biocidprodukter som behövs för säker hantering och

1. är utfärdat som bevis på genomförd användarutbildning enligt denna förordning, eller

2. är utfärdat i ett annat land i Europeiska unionen och kan anses innebära ett bevis om kunskaper som motsvarar det som en användarutbildning enligt denna förordning ger.

8 § Med *överlåtutbildningsbevis* avses i denna förordning ett bevis om utbildning i de kunskaper om växtskyddsmedel som den som överlåter ett sådant medel behöver kunna förmedla till den som förvärvar medlet och

SFS

1. är utfärdat som bevis på genomförd överlåtutbildning enligt denna förordning, eller

2. är utfärdat i ett annat land i Europeiska unionen och kan anses innebära bevis om kunskaper som motsvarar det som en överlåtutbildning enligt denna förordning ger.

9 § Med *kommunens miljönämnd* avses i denna förordning den kommunala nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

2 kap. Växtskyddsmedel

EU:s växtskyddsmedelförordning

1 § I förordning (EG) nr 1107/2009 finns bestämmelser om godkännande av växtskyddsmedel samt om utsläppande på marknaden, användning och kontroll av växtskyddsmedel inom Europeiska unionen.

2 § Kemikalieinspektionen prövar de frågor om tillstånd, godkännande, dispens och andra åtgärder som ska prövas i medlemsstaterna enligt förordning (EG) nr 1107/2009.

Innan Kemikalieinspektionen avgör en fråga som avses i första stycket ska inspektionen höra Statens jordbruksverk och Livsmedelsverket, om det inte är uppenbart onödigt.

3 § Kemikalieinspektionen är behörig myndighet och samordnande myndighet enligt artiklarna 75.1 och 75.2 i förordning (EG) nr 1107/2009.

4 § Kemikalieinspektionen får meddela

1. föreskrifter om sådana tillfälliga skyddsåtgärder som avses i artikel 71.1 i förordning (EG) nr 1107/2009, och

2. de ytterligare föreskrifter som behövs med anledning av den förordningen.

Tillgång till registerinformation

5 § Den som är skyldig att föra ett register enligt artikel 67.1 i förordning (EG) nr 1107/2009 ska ge tillsynsmyndigheten tillgång till registret, om tillsynsmyndigheten begär det.

6 § Den som vill få tillgång till informationen i ett sådant register som avses i 5 §, kan vända sig till tillsynsmyndigheten.

Behörighetsklasser

7 § När ett växtskyddsmedel godkänns enligt förordning (EG) nr 1107/2009 ska Kemikalieinspektionen bedöma medlets hälso- och miljörisker med hänsyn till användningsområdet samt hänföra medlet till

UTKAST

SFS

1. klass 1, om det på grund av riskerna vid användningen behövs särskild kunskap för att hantera medlet på ett säkert sätt,
2. klass 2, om det av andra skäl behövs särskild kunskap för att hantera medlet på ett säkert sätt och medlet inte ska hänföras till klass 1, och
3. klass 3, om medlet inte ska hänföras till klass 1 eller 2.

8 § Kemikalieinspektionen får meddela föreskrifter om

1. kriterier för att hänföra växtskyddsmedel i klasser enligt 7 §, samt
2. undantag från 7 § i fråga om växtskyddsmedel som är ett biologiskt bekämpningsmedel.

Märkning på svenska

9 § Växtskyddsmedel som släpps ut på den svenska marknaden ska vara märkta på svenska.

Överlåt utbildning

10 § Kemikalieinspektionen ska inom sitt ansvarsområde tillhandahålla utbildning till överlåtare av växtskyddsmedel. Utbildningen ska ge tillräcklig kunskap om de ämnesområden som anges i bilaga I till direktiv 2009/128/EG. Utbildningen ska genomföras i enlighet med en kursplan som beslutas av myndigheten och avslutas med ett kunskapsprov.

Innan Kemikalieinspektionen beslutar en sådan kursplan ska myndigheten höra Statens jordbruksverk och övriga berörda myndigheter.

11 § Kemikalieinspektionen får meddela föreskrifter om att länsstyrelsen ska tillhandahålla sådan utbildning som avses i 10 § och hur länsstyrelsen ska genomföra utbildningen.

12 § Den som har tillhandahållit utbildning enligt 10 eller 11 § ska utfärda ett överlåt utbildningsbevis till den som enligt kursplanen har avlagt ett kunskapsprov med godkänt resultat.

13 § Ett överlåt utbildningsbevis enligt 12 § ska vara giltigt för viss tid.

Kemikalieinspektionen får meddela föreskrifter om hur länge ett överlåt utbildningsbevis ska vara giltigt.

Användarutbildning

14 § Den myndighet som enligt denna förordning prövar frågor om användningstillstånd ska inom sitt ansvarsområde tillhandahålla utbildning till användare av växtskyddsmedel. Utbildningen ska ge tillräcklig kunskap om de ämnesområden som anges i bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/128/EG av den 21 oktober 2009 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder för att uppnå en hållbar användning av bekämpningsmedel. Utbildningen ska bestå av grundutbildning och fortbildning

som ska genomföras i enlighet med en kursplan som beslutas av myndigheten och avslutas med ett kunskapsprov.

Innan myndigheten beslutar en kursplan ska myndigheten höra Kemikalieinspektionen och övriga berörda myndigheter.

15 § Statens jordbruksverk får inom sitt ansvarsområde meddela föreskrifter om att länsstyrelsen ska tillhandahålla sådan utbildning som avses i 14 § och hur länsstyrelsen ska genomföra utbildningen.

Överlåtelse

16 § Ett växtskyddsmedel får överlåtas endast om

1. det hos överlåtaren finns någon som har ett giltigt överlåt utbildningsbevis, och

2. den som har överlåt utbildningsbeviset finns tillgänglig vid överlåtelser för att svara på frågor om användning av medlet, hälso- och miljörisker vid användning samt åtgärder för att hantera dessa risker.

17 § Den som överlåter ett växtskyddsmedel till någon som inte yrkesmässigt använder medlet ska lämna information om de risker för människors hälsa och miljön som användning av växtskyddsmedel är förenad med, särskilt om faror, exponering, korrekt lagring, hantering, spridning och säkert bortskaffande samt om lågriskalternativ.

18 § Ett växtskyddsmedel som hänförs till klass 1 eller 2 enligt 7 § får överlåtas endast till den som

1. har ett användningstillstånd, eller

2. avser att sälja medlet vidare och hos sig har någon som har ett giltigt överlåt utbildningsbevis.

Bestämmelser om överlåtelse av växtskyddsmedel som är särskilt farliga kemiska produkter finns i förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer.

19 § Kemikalieinspektionen får meddela föreskrifter om

1. den information som avses i 17§, och

2. sådana undantag från kravet på överlåt utbildningsbevis i 16 § som är förenliga med direktiv 2009/128/EG.

Användningstillstånd

20 § Ett växtskyddsmedel som hänförs till klass 1 enligt 7 § får endast användas yrkesmässigt och endast av den som har ett användningstillstånd för växtskyddsmedel i klass 1.

21 § Ett växtskyddsmedel som hänförs till klass 2 enligt 7 § får endast användas yrkesmässigt och endast av den som har ett användningstillstånd för växtskyddsmedel i klass 1 eller i klass 2.

22 § Frågor om användningstillstånd prövas av

SFS

1. Statens jordbruksverk, om tillståndet avser användning inom jordbruk, skogsbruk, trädgårdsodling eller parkskötsel eller användning på banvallar eller golfbanor,

2. Socialstyrelsen, om tillståndet avser användning i och omkring lagerlokaler eller andra lagringsutrymmen, och

3. Arbetsmiljöverket, om tillståndet avser annan användning än de som anges i 1 och 2.

23 § Ett användningstillstånd får ges endast till den som

1. har den särskilda kunskap som avses i 7 §, och

2. kan visa det med ett användarutbildningsbevis.

Ett tillstånd får endast ges för viss tid och ska förenas med de villkor som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

24 § Den som prövar frågor om användningstillstånd får inom sitt ansvarsområde meddela föreskrifter om vilken kunskap som krävs enligt 23§ första stycket 1.

Föreskrifterna får innebära att användaren ska ha uppnått viss ålder. Om föreskrifterna innebär att användaren ska ha genomgått en särskild utbildning, ska föreskrifterna också innebära att motsvarande utbildning i ett annat EU-land godtas.

Innan myndigheten meddelar sådana föreskrifter ska den höra Kemikalieinspektionen och övriga berörda myndigheter.

25 § Den som prövar frågor om användningstillstånd får inom sitt ansvarsområde ge dispens från kravet på användarutbildningsbevis i 20 och 21 §§, om användaren tidigare har haft behörighet att använda växtskyddsmedel i klass 1 eller 2 och det i övrigt finns särskilda skäl. En dispens ska tidsbegränsas och avse högst ett år.

26 § Statens jordbruksverk får meddela föreskrifter om att tillstånds- och dispensfrågor som enligt 22 eller 25 § ska prövas av Statens jordbruksverk i stället ska prövas av länsstyrelsen.

Användning av växtskyddsmedel

27 § Den som överväger att använda växtskyddsmedel ska, om flera växtskyddsmedel eller metoder finns tillgängliga för samma användningsområde och syfte, så långt det är möjligt välja

1. den metod eller det medel som är minst skadligt för människors hälsa och miljön,

2. medel som inte är farliga för vattenmiljön enligt Kemikalieinspektionens föreskrifter om klassificering och märkning av kemiska produkter eller Europaparlamentets förordning (EG) nr 1272/2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006, och

3. medel som inte innehåller något eller några av de ämnen som listas i bilagan till denna förordning.

SFS

28 § Den som använder växtskyddsmedel ska, så långt det är möjligt,

1. använda den effektivaste spridningstekniken,
2. vidta åtgärder som minimerar risken för förorening utanför det område där spridning sker,
3. bestämma och följa de skyddsavstånd som med hänsyn till omständigheterna på platsen för hanteringen är nödvändiga för att skydda vattentäkter, sjöar och vattendrag och omgivande mark mot effekterna av växtskyddsmedel, och
4. i övrigt vidta de försiktighetsåtgärder som med hänsyn till omständigheterna på platsen för hanteringen behövs för att skydda människors hälsa och miljön.

29 § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om

1. skyddsavstånd vid spridning som sker utomhus och övriga försiktighetsåtgärder enligt 28 § som behövs för att skydda människors hälsa och miljön.

Innan Naturvårdsverket meddelar föreskrifter enligt första stycket ska verket höra Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen, Havs- och vattenmyndigheten och Skogsstyrelsen.

30 § Havs- och vattenmyndigheterna får meddela föreskrifter om

1. skyddsavstånd och övriga försiktighetsåtgärder enligt 28 § som behövs för att skydda vattentäkter, sjöar och vattendrag, och
2. förbud att utan tillstånd från den kommunala nämnden yrkesmässigt använda växtskyddsmedel inom ett vattenskyddsområde samt förutsättningar för att meddela ett sådant tillstånd.

Föreskrifter enligt första stycket 2 får endast avse tiden före den 31 december 2018 och ska inte gälla för ett vattenskyddsområde som omfattas av föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken med förbud mot användning av växtskyddsmedel inom hela eller delar av området.

Innan Havs- och vattenmyndigheten meddelar föreskrifter enligt första stycket ska verket höra Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen.

31 § Statens jordbruksverk får meddela de föreskrifter om integrerat växtskydd som behövs för att genomföra artikel 14 i direktiv 2009/128/EG och bilaga III till direktivet.

Innan Jordbruksverket meddelar sådana föreskrifter ska verket höra Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen och, om skogsmark berörs, Skogsstyrelsen.

Särskilda restriktioner för viss användning

32 § Växtskyddsmedel får inte användas i sjöar, vattendrag, våtmarker eller andra vattensamlingar.

SFS

33 § Växtskyddsmedel får inte användas på ängs- eller betesmark som inte är lämplig att plöja men som kan användas till slätter eller bete.

34 § Kemiska växtskyddsmedel får inte användas för behandling av jord mot skadliga nematoder i grödor avsedd för produktion av livsmedel eller foder.

35 § Kemiska växtskyddsmedel som utgörs av fungicider får inte användas för behandling av frukt eller matpotatis efter skörd.

36 § Det är förbjudet att utan särskilt tillstånd av kommunens miljönämnd yrkesmässigt använda växtskyddsmedel

1. på tomtmark för flerfamiljshus,
2. på gårdar till skolor och förskolor,
3. på lekplatser som allmänheten har tillträde till,
4. i parker och trädgårdar dit allmänheten har tillträde,
5. inom idrotts- och fritidsanläggningar,
6. på plana grusytor och andra mycket genomsläppliga ytor nära ytvatten eller grundvatten, och
7. på asfalterade ytor och andra hårdgjorda ytor med hög risk för ytavrinning till ytvatten eller avloppssystem.

37 § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om förutsättningar för tillstånd enligt 36 §.

Innan Naturvårdsverket meddelar sådana föreskrifter ska verket höra Skogsstyrelsen, Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen och Havs- och vattenmyndigheten.

38 § Det är förbjudet att utan anmälan till kommunens miljönämnd yrkesmässigt använda växtskyddsmedel

1. längs vägar och järnvägar,
2. vid planerings- och anläggningsarbeten, och
2. inom områden med en sammanhängande area överskridande 1 000 kvadratmeter där allmänheten får färdas fritt, med undantag för åkermark.

Den anmälningspliktiga verksamheten får påbörjas tidigast fyra veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte nämnden bestämmer något annat.

Undantag från de särskilda restriktionerna

39 § Bestämmelserna i 33 §, 36 § 4–7 samt 38 §§ gäller inte sådan användning som sker genom behandling av en växt del i taget med en metod som medför att växtskyddsmedlet inte sprids utanför det avsedda objektet.

40 § Kemikalieinspektionen får meddela föreskrifter om undantag från förbuden i 34 och 35 §§.

41 § Naturvårdsverket får i det enskilda fallet ge dispens från förbudet i 32 § om det finns synnerliga skäl och växtskyddsmedlet är godkänt av Kemikalieinspektionen för ändamålet.

42 § Kommunens miljönämnd får i det enskilda fallet ge dispens från förbudet i 33 §, om det finns särskilda skäl och växtskyddsmedlet har godkänts för ändamålet vid en prövning av Kemikalieinspektionen.

43 § Naturvårdsverket får meddela föreskrifter om förutsättningar för dispens enligt 42 §.

Innan Naturvårdsverket meddelar sådana föreskrifter ska verket höra Skogsstyrelsen, Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen och Havs- och vattenmyndigheten.

44 § Statens jordbruksverk får i det enskilda fallet ge dispens från förbudet i 34 och 35 §§ om det finns särskilda skäl och växtskyddsmedlet som har godkänts för ändamålet vid en prövning av Kemikalieinspektionen.

Innan Jordbruksverket ger en sådan dispens, ska verket höra Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen.

Dispens från förbudet mot spridning från luftfartyg

45 § Naturvårdsverket får i det enskilda fallet ge dispens från förbudet i 14 kap. 7 § första stycket miljöbalken i fråga om växtskyddsmedel, om det finns synnerliga skäl och

1. spridning från luftfartyg utgör det enda fungerande alternativet för att uppnå syftet med spridningen eller innebär klara fördelar för människors hälsa eller miljön jämfört med markbaserade spridningsalternativ,

2. växtskyddsmedlet har godkänts för ändamålet vid en prövning av Kemikalieinspektionen,

3. den som avser utföra spridningen har ett användningstillstånd, och

4. det område som omfattas av den avsedda spridningen inte ligger i anslutning till bostadsområden.

Innan Naturvårdsverket ger en sådan dispens, ska verket höra Skogsstyrelsen, Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen och Havs- och vattenmyndigheten.

46 § Kemikalieinspektionen får i det enskilda fallet ge dispens från förbudet i 14 kap. 7 § andra stycket miljöbalken i fråga om växtskyddsmedel, om det behövs för vetenskaplig prövning.

47 § Skogsstyrelsen får i det enskilda fallet ge dispens från förbudet i 14 kap. 7 § andra stycket miljöbalken i fråga om växtskyddsmedel, om det med hänsyn till skogsmarkens läge och beskaffenhet, skogsbeståndets sammansättning, spridningens inverkan på livsbetingelserna för växt- och djurlivet och andra allmänna intressen inte rimligen går att genom rövning med mekaniska metoder tillgodose kravet om återväxt av skog i 6 § skogsvårdslagen (1979:429).

SFS

48 § En dispens enligt 45, 46 eller 47 § ska förenas med de villkor som behövs från hälso- och miljöskyddssynpunkt. En sådan dispens får förenas med krav på anmälan innan växtskyddsmedlet används.

Spridningsutrustning

49 § Spridningsutrustning får användas för yrkesmässig spridning av växtskyddsmedel endast om den som använder utrustningen kan visa att utrustningen

1. är godkänd av Statens jordbruksverk, eller
2. har kontrollerats i ett annat land i Europeiska unionen och får användas enligt det landets bestämmelser.

50 § Statens jordbruksverk får meddela de föreskrifter som i fråga om yrkesmässig spridning av växtskyddsmedel behövs till följd av direktiv 2009/128/EG om

1. krav på spridningsutrustning för yrkesmässig spridning av växtskyddsmedel,
2. kontroll av spridningsutrustning, och
3. krav på den som kontrollerar spridningsutrustning.

Innan Jordbruksverket meddelar sådana föreskrifter ska verket höra Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen.

51 § Statens jordbruksverk får godkänna spridningsutrustning enligt 49 § 1, om

1. utrustningen har kontrollerats av någon som
 - a) har sin kontrollverksamhet anmäld hos Statens jordbruksverk, och
 - b) uppfyller de krav som ställs på kontrollverksamheten enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 50 § första stycket 3, och
2. den som har utfört kontrollen har upprättat ett protokoll som visar
 - a) att kontrollen gjorts och vad den omfattat, och
 - b) i vilken utsträckning utrustningen uppfyller krav i föreskrifter som har meddelats med stöd av 50 § första stycket 1 och, om utrustningen i något avseende inte uppfyller kraven, vilka bristerna är.

Ett godkännande ska tidsbegränsas så att det inte gäller längre än till och med den dag som inträffar tre år efter den kontroll som ligger till grund för godkännandet.

52 § Statens jordbruksverk får meddela föreskrifter om

1. undantag från kravet på godkännande i 49 §,
2. krav på sådana protokoll som avses i 51 § första stycket 2, och
3. att ett godkännande för viss typ av utrustning ska ha en annan giltighetstid än den som anges i 51 § andra stycket.

Innan Jordbruksverket meddelar föreskrifter enligt första stycket ska verket höra Skogsstyrelsen, Naturvårdsverket och Kemikalieinspektionen, om det inte är onödigt.

SFS

Dokumentation vid spridning

53 § Den som sprider växtskyddsmedel som hänförs till klass 1 eller 2 enligt 7 § ska anteckna varje sådan åtgärd och ange vilka skyddsavstånd som har hållits vid spridning som sker utomhus och vilka övriga försiktighetsåtgärder som har vidtagits vid spridning.

54 § Statens Jordbruksverk får meddela föreskrifter om

1. anteckningsskyldigheten i 53 §,
2. hur den registerhållning, som enligt artikel 67.1 i förordning (EG) nr 1107/2009 gäller för yrkesmässiga användare ska uppfyllas,
2. krav på dokumentation som behövs för att kunna bedöma om tillräcklig hänsyn har tagits till pollinerande insekter vid spridning av växtskyddsmedel, och
3. krav på dokumentation av att integrerat växtskydd tillämpas.

Innan Statens jordbruksverk meddelar sådana föreskrifter ska verket höra Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen och Skogsstyrelsen.

Hantering av växtskyddsmedel när de inte används

55 § När ett växtskyddsmedel inte används ska det lagras och i övrigt hanteras på ett sätt som inte innebär någon risk för skada på människors hälsa eller miljön.

Utspädning och blandning av växtskyddsmedel före spridning samt rengöring efter spridning av den utrustning som använts ska ske på ett sådant sätt att det inte innebär någon risk för skada på människors hälsa eller miljön.

Bestämmelser om hantering av avfall finns i 15 kap. miljöbalken och i avfallsförordningen (2011:927).

56 § Naturvårdsverket får meddela de föreskrifter om lagring och annan hantering av växtskyddsmedel som behövs för att skydda människors hälsa och miljön.

Innan Naturvårdsverket meddelar sådana föreskrifter ska verket höra Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen och, i frågor som rör skogsmark, Skogsstyrelsen.

Varor som har behandlats med växtskyddsmedel

57 § Spannmål, potatis eller annat utsäde som har behandlats med växtskyddsmedel får användas endast som utsäde.

58 § Emballage som har använts för förvaring av sådant utsäde som avses i 57 § får inte användas för andra ändamål.

59 § Barrträdsplantor som har behandlats med ett kemiskt växtskyddsmedel får föras in till Sverige endast om medlet enligt EU:s växtskydds-

SFS

medelsförordning är godkänt i något av Europeiska unionens medlemsländer.

60 § Kemikalieinspektionen får i det enskilda fallet ge dispens från förbudet i 59 §, om det finns särskilda skäl.

Innan dispensfrågan avgörs ska Kemikalieinspektionen höra Skogsstyrelsen.

Nationell handlingsplan, riskindikatorer och prioriteringar

61 § Statens jordbruksverk ska ta fram förslag till nationell handlingsplan i enlighet med artikel 4 i direktiv 2009/128/EG.

Jordbruksverket ska fortlöpande utvärdera den nationella handlingsplanen och ska till regeringen lämna förslag till de ändringar som bedöms nödvändiga.

När Jordbruksverket tar fram ett förslag till en nationell handlingsplan eller ändringar i planen ska verket höra Arbetsmiljöverket, Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Havs- och vattenmyndigheten, Skogsstyrelsen och andra berörda myndigheter samt i övrigt följa vad som anges om allmänhetens medverkan i artikel 4.5 i direktivet.

62 § Statens jordbruksverk ska

1. beräkna harmoniserade riskindikatorer som avses i bilaga IV till direktiv 2009/128/EG, och

2. identifiera trender för användningen av vissa verksamma ämnen.

Jordbruksverket ska göra den informationen som avses i första stycket tillgänglig för allmänheten.

När Jordbruksverket fullgör uppgifter enligt första stycket ska Kemikalieinspektionen lämna det biträde som behövs.

3 kap. Biocidprodukter

Inledande bestämmelser

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om utsläppande på marknaden och användning av biocidprodukter.

För biocidprodukter som inte omfattas av krav på godkännande enligt förordning (EU) nr 528/2012 gäller även bestämmelserna i 4 kap.

EU:s biocidförordning

2 § Förordning (EU) nr 528/2012 innehåller bestämmelser om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter.

Förbud mot utsläppande av vissa biocidprodukter på marknaden finns i artikel 4 i kommissionens förordning (EG) nr 1451/2007 av den 4 december 2007 om andra fasen av det tioåriga arbetsprogram som avses i artikel 16.2 i

Europaparlamentets och rådets direktiv 98/8/EG om utsläppande av biocidprodukter på marknaden².

3 § Kemikalieinspektionen prövar de frågor om tillstånd, godkännande, dispens och andra åtgärder som ska prövas i medlemsstaterna enligt förordning (EU) nr 528/2012.

Innan Kemikalieinspektionen avgör en fråga som avses i första stycket ska inspektionen höra Livsmedelsverket, om det inte är uppenbart onödigt.

4 § Kemikalieinspektionen är den ansvariga myndighet som avses i artikel 81 i förordning (EU) nr 528/2012.

5 § Kemikalieinspektionen får meddela de föreskrifter som behövs med anledning av förordning (EU) nr 528/2012.

6 § Generalläkaren får i det enskilda fallet ge dispens från krav i förordning (EU) nr 528/2012 när det är nödvändigt på grund av försvarsintressen. Innan Generalläkaren ger en dispens ska samråd ske med Kemikalieinspektionen.

Behörighetsklasser

7 § När en biocidprodukt godkänns enligt förordning (EU) nr 528/2012 eller 4 kap. i denna förordning ska dess hälso- och miljörisker bedömas med hänsyn till användningsområdet. På grundval av en sådan bedömning ska produkten hänföras till någon av följande klasser.

Klass 1: Produkt som får användas endast för yrkesmässigt bruk av den som har särskilt tillstånd.

Klass 2: Produkt som får användas endast för yrkesmässigt bruk.

Klass 3: Produkt som får användas av var och en.

8 § Kemikalieinspektionen får meddela föreskrifter om kriterier för placering av biocidprodukter i klasser.

Märkning på svenska

9 § Biocidprodukter som släpps ut på den svenska marknaden ska vara märkta på svenska.

Överlåtelse av biocidprodukter

10 § Den som överlåten en biocidprodukt ska vid överlåtelse tillfället informera om att produkten måste användas på ett säkert sätt.

² EUT L 325, 11.12.2007, s. 3, (Celex 32007R1451).

SFS

Informationen ska innehålla en uppmaning att alltid före användning läsa den etikett som finns på produktens förpackning och annan produktinformation.

Informationen ska lämnas på ett sådant sätt att den tydligt kan urskiljas från annan information.

Kunskapskrav för användning av biocidprodukter m.m.

11 § En biocidprodukt som hänförs till klass 1 enligt 7 § får användas endast av någon som uppfyller särskilda kunskapskrav.

Kemikalieinspektionen får meddela föreskrifter om att en biocidprodukt som hänförs till klass 2 enligt 7 § får användas endast av den som uppfyller särskilda kunskapskrav. Föreskrifterna får innebära krav på att användaren ska ha uppnått en viss ålder för att få använda ett medel som hänförs till klass 1 eller 2.

12 § Den myndighet som enligt 13 § prövar frågor om tillstånd får meddela närmare föreskrifter om vilka kunskaper som krävs och om åldersgränser för användning. Innan en föreskrift meddelas, ska myndigheten höra Kemikalieinspektionen.

Användningstillstånd

13 § En biocidprodukt som hänförs till klass 1 enligt 7 § får användas endast med särskilt tillstånd. Ett tillstånd ska avse viss tid.

Frågan om tillstånd prövas av Socialstyrelsen, när det är fråga om åtgärder mot ohyra och skadedjur enligt 9 kap. 9 § miljöbalken, och av Arbetsmiljöverket, när det är fråga om annan verksamhet.

14 § Den myndighet som enligt 13 § prövar frågan om tillstånd får meddela närmare föreskrifter om villkoren för ett sådant tillstånd.

Föreskrifterna ska avse förhållanden som har betydelse för uppfyllande av bestämmelserna i 11 § eller föreskrifter som avses i 12 §. Innan en föreskrift meddelas ska myndigheten höra Kemikalieinspektionen.

Hantering av biocidprodukter

15 § Den som använder en biocidprodukt ska så långt det är möjligt

1. välja den effektivaste spridningstekniken,
2. bestämma och iaktta de skyddsavstånd som med hänsyn till omständigheterna på platsen för hanteringen är nödvändiga för att skydda vattentäkter, sjöar och vattendrag och omgivande mark mot effekterna av biocidprodukten, och
3. i övrigt vidta de försiktighetsåtgärder som med hänsyn till omständigheterna på platsen för hanteringen behövs för att skydda människors hälsa och miljön.

16 § Det är förbjudet att utan tillstånd yrkesmässigt använda biocidprodukter

1. på tomtmark för flerfamiljshus,
2. på gårdar till skolor och förskolor,
3. på lekplatser som allmänheten har tillträde till,
4. i parker och trädgårdar dit allmänheten har tillträde och
5. inom idrotts- och fritidsanläggningar,

17 § Det är förbjudet att utan anmälan yrkesmässigt använda biocidprodukter

1. vid planerings- och anläggningsarbeten, och
2. inom områden med en sammanhängande area överskridande 1 000 kvadratmeter där allmänheten får färdas fritt, med undantag för åkermark.

18 § Frågor om tillstånd enligt 16 § prövas av den kommunala nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

19 § En anmälan enligt 17 § ska göras till den kommunala nämnd som fullgör uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

Den anmälningspliktiga verksamheten får påbörjas tidigast fyra veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte nämnden bestämmer något annat.

20 § När en biocidprodukt inte används ska den lagras och i övrigt hanteras på ett sätt som inte innebär någon risk för människors hälsa eller miljön.

Bestämmelser om hantering av avfall finns i 15 kap. miljöbalken och i avfallsförordningen (2011:927).

21 § Naturvårdsverket får meddela de föreskrifter som behövs från hälso- och miljöskyddssynpunkt, om

1. försiktighetsåtgärder vid lagring och spridning av biocidprodukter
2. förbud att utan tillstånd från den kommunala nämnden yrkesmässigt använda biocidprodukter inom ett vattenskyddsområde samt förutsättningar för att meddela ett sådant tillstånd, och

3. krav på dokumentation vid spridning av biocidprodukter.

Föreskrifter enligt första stycket 2 får endast avse tiden före den 31 december 2018 och ska inte gälla för ett vattenskyddsområde som omfattas av föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 22 § miljöbalken med förbud mot användning av biocidprodukter inom hela eller delar av området

Innan Naturvårdsverket meddelar sådana föreskrifter ska verket höra Statens jordbruksverk, Kemikalieinspektionen och Havs- och vattenmyndigheten.

Dispens från förbudet mot spridning från luftfartyg

22 § I fråga om spridning av biocidprodukter från luftfartyg får Naturvårdsverket i det enskilda fallet ge dispens från förbudet i 14 kap. 7 § första

SFS

stycket miljöbalken, om det finns synnerliga skäl. Innan Naturvårdsverket ger en sådan dispens, ska verket höra Kemikalieinspektionen, Havs- och vattenmyndigheten, Statens jordbruksverk och Skogsstyrelsen.

En dispens ska förenas med de villkor som behövs från hälso- och miljöskyddssynpunkt

4 kap. Nationellt godkännande av biocidprodukter

Inledande bestämmelse

- 1 §** Bestämmelserna i 2–22 §§ i detta kapitel gäller endast biocidprodukter
1. som omfattas av den första strecksatsen i definitionen av biocidprodukt i artikel 3 i förordning (EU) nr 528/2012, och
 2. som enligt artikel 89.2 i förordning (EU) nr 528/2012 inte kräver godkännande enligt den förordningen.

Godkännande

2 § En biocidprodukt som avses i 1 § får släppas ut på marknaden eller användas endast om produkten har godkänts av Kemikalieinspektionen.

Innan Kemikalieinspektionen avgör en fråga som avses i första stycket ska inspektionen höra Livsmedelsverket, om det inte är uppenbart onödigt.

3 § Kemikalieinspektionen får meddela föreskrifter om undantag från kravet på godkännande i 2 § eller i det enskilda fallet ge dispens från kravet på sådant godkännande om det finns särskilda skäl.

En dispens enligt första stycket ska förenas med de villkor som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

4 § En biocidprodukt får godkännas endast om produkten är godtagbar från hälso- och miljöskyddssynpunkt och behövs i bekämpningssyfte.

En biocidprodukt får inte godkännas, om dess benämning kan anses vilseledande med hänsyn till produktens sammansättning, verkningsätt och egenskaper i övrigt eller kan leda tillförväxling med ett annat bekämpningsmedel.

5 § Kemikalieinspektionen får meddela föreskrifter om de förutsättningar för godkännande som ska gälla enligt 4 § i fråga om produktens sammansättning, verkningsätt och egenskaper i övrigt samt behovet utifrån bekämpningsändamål.

6 § En ansökan om godkännande enligt 2 § eller om ändring av ett sådant godkännande ska göras av den, eller på uppdrag av den, som ansvarar eller kommer att ansvara för att produkten först släpps ut på marknaden i Sverige. Den som ansöker ska ha ett fast kontor i ett land inom Europeiska unionen eller Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

7 § En ansökan om godkännande enligt 2 § ska innehålla en dokumentation om produkten och dess verksamma ämne.

8 § I stället för att kräva dokumentation får Kemikalieinspektionen godta att sökanden hänvisar till uppgifter som lämnats beträffande en tidigare godkänd biocidprodukt, om sökanden visar att den nya produkten liknar den tidigare och innehåller samma verksamma ämnen med samma renhetsgrad och typ av föroreningar.

9 § Den som har fått en biocidprodukt godkänd och den som avser att ansöka om godkännande för en likadan produkt ska, i syfte att undvika onödiga djurförsök, vidta alla rimliga åtgärder, för att komma överens om hur uppgifterna om den godkända produkten och dess verksamma ämne kan användas gemensamt för båda produkterna.

10 § I samband med godkännandet av en biocidprodukt får Kemikalieinspektionen, om sökanden begär det, fastställa en ramformulering. Kemikalieinspektionen får lägga ramformuleringen till grund för senare godkännande av biocidprodukter.

11 § Kemikalieinspektionen får meddela föreskrifter om

1. den dokumentation och de prover som behövs för att myndigheten ska kunna fullgöra sin prövning,
2. tillämpningen av 9 §, samt
3. förutsättningar för att lägga en ramformulering till grund för senare godkännande av biocidprodukter.

12 § Det krävs inte ett nytt godkännande för att under ett annat namn få släppa ut en biocidprodukt på marknaden som i allt väsentligt är likadan som en produkt som är godkänd enligt denna förordning, om den likadana produkten

1. innehåller samma verksamma ämne i samma halt som den godkända produkten,
2. är framställd enligt samma metod som den godkända produkten,
3. har samma funktion och egenskaper som den godkända produkten,
4. uppfyller samma krav på säkerhet som den godkända produkten,
5. har en benämning som inte kan leda till förväxling med den godkända produkten eller annars skulle strida mot 4 § andra stycket, och
6. är anmäld till Kemikalieinspektionen och anmälan innehåller de dokument som behövs för att visa att kraven i 1-5 är uppfyllda.

Kemikalieinspektionen ska föra ett register över de namn som anmäls enligt första stycket.

13 § För att säkerställa att sådana föreskrifter som avses i 5 § följs, får Kemikalieinspektionen besluta att godkännandet ska vara förenat med särskilda villkor utöver det som följer av gällande föreskrifter om hantering, klassificering, förpackning, märkning och annan produktinformation. De särskilda villkoren ska anges i godkännandet.

SFS

Innan Kemikalieinspektionen beslutar om särskilda villkor med stöd av första stycket ska verket höra Livsmedelsverket och övriga berörda myndigheter.

14 § Ett godkännande får gälla i högst fem år, eller om det finns särskilda skäl, tio år.

15 § Giltighetstiden för ett godkännande får förlängas om förutsättningarna för godkännande fortfarande är uppfyllda. Kemikalieinspektionen får besluta att godkännandet förlängs för den tid som behövs för denna prövning.

Omprövning och upphörande av ett godkännande meddelat enligt 2 §

16 § Ett godkännande får omprövas, om det finns uppgifter som tyder på att någon förutsättning som avses i 5 § inte är uppfylld.

Vid omprövning får Kemikalieinspektionen kräva att innehavaren av godkännandet lämnar de uppgifter som behövs för omprövningen. Inspektionen får besluta att godkännandet förlängs för den tid som behövs för omprövningen och för lämnandet av de uppgifter som krävs.

17 § Ett godkännande får ändras i fråga om villkor för användningen, om en ändring mot bakgrund av ny vetenskaplig och teknisk kunskap är motiverad från hälso- eller miljösynpunkt.

En ändring får också göras, om den som ansökt om godkännandet begär det och uppger skälen för det.

En ändring får beviljas endast om de förutsättningar som avses i 5 § fortfarande är uppfyllda.

18 § Ett godkännande får ändras i fråga om produktens användningsområde.

En ändring får beviljas endast om de förutsättningar som avses i 5 § fortfarande är uppfyllda.

19 § Ett godkännande ska upphävas om

1. de förutsättningar som avses i 5 § inte längre är uppfyllda, eller
2. oriktiga eller vilseledande uppgifter har lämnats beträffande omständigheter som legat till grund för godkännandet.

Ett godkännande får också upphävas om den som ansökt om godkännandet begär det och uppger skälen för det.

20 § I samband med att ett godkännande upphör får Kemikalieinspektionen besluta att kvarvarande lager av produkten får omhändertaras, lagras, släppas ut på marknaden och användas under viss tid. Tiden ska bestämmas med hänsyn till vad som orsakat upphävandet.

Beslutet får inte innebära att en produkt släpps ut på marknaden eller används i strid mot andra bestämmelser som är tillämpliga på produkten.

Kemikalieinspektionen får meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av första stycket.

21 § Att en biocidprodukt som avses i 1 § inte är godkänd får inte läggas till grund för att hindra att produkten tillverkas, lagras eller transporteras, om den är godkänd i ett annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och är avsedd att användas i ett sådant land.

Trots första stycket får Kemikalieinspektionen meddela föreskrifter om vad den som tillverkar, lagrar eller transporterar biocidprodukter måste göra för att tillsynsmyndigheten ska kunna kontrollera att produkten inte släpps ut på marknaden i strid med bestämmelserna om godkännande. [

Förpackning och märkning av biocidprodukter som avses i 1 §

22 § Kemikalieinspektionen får meddela de föreskrifter om förpackning och märkning av biocidprodukter som avses i 1 §, som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

23 § En biocidprodukt som avses i 1 § får inte släppas ut på marknaden om den inte är förpackad och märkt enligt de föreskrifter som Kemikalieinspektionen har meddelat med stöd av 22 §.

Användning

24 § En biocidprodukt som har godkänts enligt 2 § ska användas på ett sätt som är förenligt med de förutsättningar för godkännande som avses i 5 §, de villkor som har beslutats i enlighet med 9 § och den information som ska lämnas på märkningen enligt 22 §.

Den som yrkesmässigt använder en sådan biocidprodukt som avses i första stycket ska genom att kombinera fysikaliska, biologiska, kemiska eller andra metoder på lämpligt sätt begränsa användningen till det som är absolut nödvändigt.

Underrättelseskyldighet i fråga om biocidprodukter som har godkänts enligt 2 §

25 § Den som tillverkar eller på marknaden släpper ut en biocidprodukt som har godkänts enligt 2 § ska omedelbart underrätta Kemikalieinspektionen om det efter godkännandet kommer fram nya uppgifter om att produkten, eller resthalter av ett verksamt ämne i det, kan ha skadliga effekter på människors hälsa, grundvattnet eller miljön i övrigt.

Detsamma gäller om det, efter godkännandet, kommer fram nya uppgifter om

1. en biocidprodukts sammansättning,
2. ett verksamt ämnes ursprung eller sammansättning,
3. utveckling av resistens,
4. hur produkten är förpackad, eller

SFS

5. andra omständigheter som kan ha betydelse för det fortsatta godkännandet.

Kemikalieinspektionen får meddela närmare föreskrifter om underrättelse-skyldigheten.

Tillfälliga begränsningar och förbud i fråga om biocidprodukter som avses i 1 §

26 § Om det finns anledning att misstänka att en biocidprodukt som avses i 1 § utgör en oacceptabel risk för människors hälsa eller miljön, får Kemikalieinspektionen tillfälligt begränsa eller förbjuda användningen eller försäljningen av produkten. Om inspektionen meddelar ett sådant beslut, ska inspektionen genast underrätta Europeiska kommissionen och de andra medlemsstaterna inom Europeiska unionen.

5 kap. Nematoder, insekter och spindeldjur som har framställts i bekämpningssyfte

Inledande bestämmelse

1 § Bestämmelserna i detta kapitel gäller bekämpningsmedel som innehåller nematoder, insekter och spindeldjur och som inte omfattas av krav på godkännande enligt förordning (EU) nr 528/2012 eller förordning (EG) nr 1107/2009.

Krav på godkännande

2 § Ett bekämpningsmedel som avses i 1 § får släppas ut på marknaden eller användas endast om det har godkänts av Kemikalieinspektionen.

Innan Kemikalieinspektionen avgör en fråga som avses i första stycket ska inspektionen höra Naturvårdsverket, om det inte är onödigt

3 § Ett godkännande enligt 2 § får ges endast om bekämpningsmedlet är godtagbart från hälso- och miljöskyddssynpunkt och behövs i bekämpningssyfte.

4 § Kemikalieinspektionen får i fråga om bekämpningsmedel som avses i 1 § meddela föreskrifter om

1. sådana undantag från kravet på godkännande i 2 § som det finns särskilda skäl för,

2. de förutsättningar för godkännande som ska gälla enligt 3 § i fråga om medlets innehåll, verkningsätt och egenskaper i övrigt samt behovet utifrån bekämpningssyfte,

3. dokumentation och prover som behövs för att inspektionen ska kunna fullgöra sin prövning, och

4. sådan förpackning och märkning som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

SFS

5 § Kemikalieinspektionen får förena ett godkännande enligt 2 § med sådana villkor som behövs med hänsyn till skyddet för människors eller djurs hälsa eller miljön. De särskilda villkoren ska anges i godkännandet.

6 § Kemikalieinspektionen får i det enskilda fallet ge dispens från kravet på godkännande, om det finns särskilda skäl.

Om en dispens ges, ska den förenas med de villkor som behövs med hänsyn till skyddet för människors eller djurs hälsa eller miljön.

7 § Kemikalieinspektionen får förlänga giltighetstiden för ett godkännande enligt 2 § om förutsättningarna för godkännande fortfarande är uppfyllda.

8 § Kemikalieinspektionen får ompröva ett godkännande om det finns uppgifter som tyder på att någon förutsättning för godkännande inte är uppfyllt.

Vid en omprövning får Kemikalieinspektionen kräva de uppgifter som behövs för omprövningen.

9 § Kemikalieinspektionen får ändra ett godkännande i fråga om villkor för användningen om

1. en ändring är motiverad mot bakgrund av ny vetenskaplig och teknisk kunskap, eller

2. den som ansökt om godkännandet begär det och uppger skälen för det.

En ändring får göras endast om förutsättningarna för godkännande fortfarande är uppfyllda.

10 § Kemikalieinspektionen ska upphäva ett godkännande om förutsättningarna för godkännande inte längre är uppfyllda.

Ett godkännande får också upphävas om den som ansökt om godkännandet begär det och uppger skälen för det.

Om ett godkännande upphävs, ska Kemikalieinspektionen omedelbart underrätta den som har fått medlet godkänt.

11 § I samband med att ett godkännande upphävs får Kemikalieinspektionen besluta att kvarvarande lager av medlet får omhändertas, lagras, släppas ut på marknaden och användas under viss tid. Tidens längd ska bestämmas med hänsyn till vad som orsakat upphävandet.

Ett beslut enligt första stycket får inte innebära att medlet släpps ut på marknaden eller används i strid med andra bestämmelser som är tillämpliga på medlet.

Kemikalieinspektionen får meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av första stycket.

12 § Innan Kemikalieinspektionen avgör en fråga som avses i 2 eller 4-9 § ska inspektionen höra Naturvårdsverket, om det inte är onödigt.

SFS

Villkor som ett godkännande ska förenas med

13 § När ett bekämpningsmedel som avses i 1 § godkänns ska dess hälso- och miljörisker bedömas med hänsyn till användningsområdet. På grundval av en sådan bedömning ska medlet hänföras till någon av följande användarkategorier:

1. medlet får användas endast för yrkesmässigt bruk;
2. medlet får användas av var och en.

Förpackning, märkning och användning

14 § Ett Bekämpningsmedel som avses i 1 § får inte släppas ut på marknaden om den inte är förpackad eller märkt enligt sådana föreskrifter som avses i 3 § 4.

15 § Ett bekämpningsmedel som avses i 1 § ska användas på ett sätt som är förenligt med de villkor som beslutats enligt 5 § och som anges genom märkningen.

Underrättelseskyldighet

16 § Den som tillverkar eller på marknaden släpper ut ett bekämpningsmedel som avses i 1 § ska omedelbart underrätta kemikalieinspektionen, om det efter ett godkännande kommer fram nya uppgifter om att medlet kan ha skadliga effekter på människors hälsa, grundvattnet eller miljön samt i övrigt om ändrade förhållanden som har betydelse för godkännandet.

17 § Kemikalieinspektionen får meddela närmare föreskrifter om den underrättelseskyldighet som avses i 16 §.

6 kap. Tillsyn och avgifter

1 § Bestämmelser om tillsyn finns i 26 kap. miljöbalken och i miljötillsynsförordningen (2011:13). Bestämmelser om det operativa tillsynsansvar som hör samman med denna förordning finns i 2 kap. 4, 19–21, 25 och 29–32 §§ miljötillsynsförordningen.

2 § En myndighet som genomför utbildning enligt 2 kap. 10 eller 14 § får meddela föreskrifter om avgifter för myndighetens kostnader för utbildningen.

3 § Bestämmelser om avgifter för prövning och tillsyn finns i förordningen (2013:63) om bekämpningsmedelsavgifter samt i förordningen (1998:940) om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken.

7 kap. Överklagande samt straff och förverkande

SFS

1 § I 19 kap. 1 § och 29 kap. miljöbalken finns bestämmelser om överklagande samt straff och förverkande.

-
1. Denna förordning träder i kraft den []. då förordningen (2006:1010) och förordningen (2000:338) upphör att gälla.
 2. Bestämmelserna i 4 och 5 kap. tillämpas första gången för ansökningar som ges in till Kemikalieinspektionen efter ikraftträdandet.
 3. Beslut om behörighet att använda växtskyddsmedel i klass 2 som har meddelats enligt förordningen (2006:1010) före ikraftträdandet av denna förordning ska, vid tillämpning av 2 kap. 10 § anses som ett tillstånd att använda växtskyddsmedel i klass 2.
 5. Bestämmelserna i 2 kap. 27 § ska tillämpas första gången den 26 november 2016.

På regeringens vägnar

XX

yy
(Miljödepartementet)

SFS

Bilaga

Prioriterade farliga ämnen enligt direktiv 2000/60/EG och som avses i 2 kap. 27 § 3.

- Alaklor med CAS-nummer 15972-60-8 och EU-nummer 240-110-8
- Antracen med CAS-nummer 120-12-7 och EU-nummer 204-371-1
- Atrazin med CAS-nummer 1912-24-9 och EU-nummer 217-617-8
- Bensen med CAS-nummer 71-43-2 och EU-nummer 200-753-7
- Bromerade difenyletrariv
- Pentabromodifenyleter med CAS-nummer 32534-81-9
- Kadmium och kadmiumföreningar med CAS-nummer 7440-43-9 och EU-nummer 231-152-8
- Kloralkaner med CAS-nummer 85535-84-8 och EU-nummer 287-476-5
- Klorfenvinfos med CAS-nummer 470-90-6 och EU-nummer 207-432-0
- Klorpyrifos (klorpyrifosetyl) med CAS-nummer 2921-88-2 och EU-nummer 220-864-4
- 1,2-dikloretan med CAS-nummer 107-06-2 och EU-nummer 203-458-1
- Diklorometan med CAS-nummer 75-09-2 och EU-nummer 200-838-9
- Di(2-etylhexyl)ftalat (DEHP) med CAS-nummer 117-81-7 och EU-nummer 204-211-0
- Diuron med CAS-nummer 330-54-1 och EU-nummer 206-354-4
- Endosulfan med CAS-nummer 115-29-7 och EU-nummer 204-079-4
- Fluoranten med CAS-nummer 206-44-0 och EU-nummer 205-912-4
- Hexaklorbensen med CAS-nummer 118-74-1 och EU-nummer 204-273-9
- Hexaklorbutadien med CAS-nummer 87-68-3 och EU-nummer 201-765-5
- Hexaklorcyklohexan med CAS-nummer 608-73-1 och EU-nummer 210-158-9
- Isoproturon med CAS-nummer 34123-59-6 och EU-nummer 251-835-4
- Bly och blyföreningar med CAS-nummer 7439-92-1 och EU-nummer 231-100-4
- Kvicksilver och kvicksilverföreningar med CAS-nummer 7439-97-6 och EU-nummer 231-106-7
- Naftalen med CAS-nummer 91-20-3 och EU-nummer 202-049-5
- Nickel och nickelföreningar med CAS-nummer 7440-02-0 och EU-nummer 231-111-14
- Nonylfenol med CAS-nummer 25154-52-3 och EU-nummer 246-672-0
- (4-Nonylfenol) med CAS-nummer 104-40-5 och EU-nummer 203-199-4
- Oktylfenol med CAS-nummer 1806-26-4 och EU-nummer 217-302-5
- 4-(1,1',3,3'-tetrametylbutyl-fenol) med CAS-nummer 140-66-9
- Pentaklorbensen med CAS-nummer 608-93-5 och EU-nummer 210-172-5
- Pentaklorfenol med CAS-nummer 87-86-5 och EU-nummer 231-152-8
- Polyaromatiska kolväten
- (Benso(a)pyren) med CAS-nummer 50-32-8 och EU-nummer 200-028-5
- (Benso(b)fluoranten) med CAS-nummer 205-99-2 och EU-nummer 205-911-9
- (Benso(g,h,i)perylene) med CAS-nummer 191-24-2 och EU-nummer 205-883-8

- (Benso(k)fluoranten) med CAS-nummer 207-08-9 och EU-nummer 205-916-6
- (Indeno(1,2,3-cd)pyren) med CAS-nummer 193-39-5 och EU-nummer 205-893-2
- Simazin med CAS-nummer 122-34-9 och EU-nummer 204-535-2
- Tributyltennföreningar
- (Tributyltenn-katjon) med CAS-nummer 36643-28-4
- Triklorbensen med CAS-nummer 12002-48-1 och EU-nummer 234-413-4
- Triklormetan (kloroform) med CAS-nummer 67-66-3 och EU-nummer 200-663-8
- Trifluralin med CAS-nummer 1582-09-8 och EU-nummer 216-428-8

SFS

Svensk författningssamling

Förordning om ändring i förordningen (2012:259) om miljösanktionsavgifter;

SFSUtkom från trycket
den

utfärdad den []

Härigenom föreskrivs i fråga om förordningen (2012:259) om miljösanktionsavgifter

dels att 8 kap. 6 § ska upphöra att gälla,

dels att nuvarande 8 kap. 2 och 3 §§ ska betecknas 8 kap. 4 och 5 §§ och nuvarande 8 kap. 4, 5 och 7 §§ ska betecknas 8 kap. 11–13 §§,

dels att de nya 8 kap. 4 och 5 §§ samt rubriken närmast före den nya 8 kap. 4 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sju nya paragrafer, 8 kap. 2, 3 och 6–10 §§ och en ny rubrik närmast före 8 kap. 2 § av följande lydelse.

8 kap.

EU-förordningen om biocidprodukter

2 § För en överträdelse av artikel 27.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter genom att tillhandahålla en biocidprodukt som har godkänts i enlighet med det förenklade förfarandet utan att ha underrättat Kemikalieinspektionen är miljösanktionsavgiften 10 000 kronor.

3 § För en överträdelse av artikel 58.6 i förordning (EU) nr 528/2012 genom att tillhandahålla en behandlad vara som är märkt på främmande språk men inte på svenska är miljösanktionsavgiften 5 000 kronor.

Förordningen om bekämpningsmedel

4 § För en överträdelse av 2 kap. 20 eller 21 § förordningen (0000:000) om bekämpningsmedel genom att utan tillstånd använda ett växtskyddsmedel som hänförs till klass 1 eller 2 ska en miljösanktionsavgift betalas med 10 000 kronor.

5 § För en överträdelse av 3 kap. 13 § förordningen (0000:000) om bekämpningsmedel genom att utan tillstånd använda en biocidprodukt som hänförs till klass 1 ska en miljösanktionsavgift betalas med 10 000 kronor.

SFS

6 § För en överträdelse av 2 kap. 36 § eller 3 kap. 16 § förordningen (0000:000) om bekämpningsmedel genom att använda ett växtskyddsmedel eller en biocidprodukt utan tillstånd från kommunal nämnd ska en miljö-sanktionsavgift betalas med 10 000 kronor.

7 § För en överträdelse av 2 kap. 38 § eller 3 kap. 17 § förordningen (0000:000) om bekämpningsmedel genom att använda ett växtskyddsmedel utan att ha gjort en anmälan till kommunal nämnd ska en miljö-sanktions-avgift betalas med 5 000 kronor.

8 § För en överträdelse av 2 kap. 49 § förordningen (0000:000) om bekämpningsmedel genom att yrkesmässigt använda utrustning för spridning av växtskyddsmedel som inte är godkänd ska en miljö-sanktionsavgift betalas med 10 000 kronor.

9 § För en överträdelse av 2 kap. 9 § förordningen (0000:000) om bekämpningsmedel genom att tillhandahålla ett växtskyddsmedel som är märkt på främmande språk men inte på svenska är miljö-sanktionsavgiften 10 000 kronor.

10 § För en överträdelse av 3 kap. 9 § förordningen (0000:000) om bekämpningsmedel genom att tillhandahålla en biocidprodukt som är märkt på främmande språk men inte på svenska är miljö-sanktionsavgiften 10 000 kronor.

Denna förordning träder i kraft den

På regeringens vägnar

XX

yy
(Miljödepartementet)

Svensk författningssamling

Förordning om ändring i miljötillsynsförordningen (2011:13);

SFS

Utkom från trycket
den

utfärdad den []

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 19-21, 25 och 32 §§ samt 3 kap. 6 och 13 §§ i miljötillsynsförordningen (2011:63) ska ha följande lydelse.

2 kap.

19 §¹ I 20-34 §§ fördelas ansvaret för tillsynen i fråga om

1. miljöfarliga verksamheter enligt 9 kap. miljöbalken,
2. föroreningsskador och miljöskador enligt 10 kap. miljöbalken,
3. vattenverksamheter enligt 11 kap. miljöbalken,
4. jordbruk och andra verksamheter enligt 12 kap. 10 § miljöbalken,
5. kemiska produkter, biotekniska organismer och varor enligt 14 kap. miljöbalken samt utrustning avsedd för hantering av växtskyddsmedel,
6. avfall och producentansvar enligt 15 kap. miljöbalken,
7. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 648/2004 av den 31 mars 2004 om tvätt- och rengöringsmedel,
8. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 850/2004 av den 29 april 2004 om långlivade organiska föroreningar och om ändring av direktiv 79/117/EEG,
9. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 842/2006 av den 17 maj 2006 om vissa fluorerade växthusgaser,
10. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1013/2006 av den 14 juni 2006 om transport av avfall,
11. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG,
12. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006,

¹ Senaste lydelse 2012:864.

SFS

13. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 689/2008 av den 17 juni 2008 om export och import av farliga kemikalier,

14. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1005/2009 av den 16 september 2009 om ämnen som bryter ned ozonskiktet,

15. Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG, och

16. Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocid-produkter.

20 §² Arbetsmiljöverket har ansvar för tillsynen i fråga om

1. sådana tillstånd att använda bekämpningsmedel som krävs enligt förordningen (0000:0000) om bekämpningsmedel, i de fall tillståndsfrågan prövas av Arbetsmiljöverket, och

2. att på marknaden släppa ut, tillhandahålla eller ta i drift utrustning som är avsedd för hantering av växtskyddsmedel enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 30 b § förordningen (2008:245) om kemiska produkter och biotekniska organismer.

I arbetsmiljölagen (1977:1160) och arbetsmiljöförordningen (1977:1166) finns bestämmelser om Arbetsmiljöverkets ansvar för tillsyn över att förordning (EG) nr 1907/2006 följs.

21 §³ Kemikalieinspektionen har, när det gäller 14 kap. miljöbalken och de EU-förordningar som anges i 19 § 7–9 och 11–16, ansvar för tillsynen i fråga om

1. primärleverantörers utsläppande på marknaden av kemiska produkter och biotekniska organismer samt primärleverantörers skyldigheter att anmäla kemiska produkter, biotekniska organismer och varor till produktregistret, och

2. utsläppande av varor på marknaden.

Kemikalieinspektionens tillsynsansvar enligt första stycket omfattar inte den tillsyn som Livsmedelsverket har ansvar för enligt 22 § eller som Läke-medelsverket har ansvar för enligt 23 §.

25 § Statens jordbruksverk har ansvar för tillsynen i fråga om

1. retursystem enligt förordningen (2005:220) om retursystem för plast-flaskor och metallburkar, och

2. kontroll av utrustning som är avsedd att användas yrkesmässigt för spridning av växtskyddsmedel enligt förordningen (0000:0000) om bekämpningsmedel.

32 §⁴ Om en kommunal nämnd har ansvar för tillsynen över en viss verksamhet enligt 26 kap. 3 § tredje stycket miljöbalken eller enligt 1 kap. 19

² Senaste lydelse 2011:702.

³ Senaste lydelse 2011:930.

⁴ Senaste lydelse 2011:930.

och 20 §§ denna förordning, ska nämnden också ansvara för tillsynen över verksamheten när det gäller

1. bestämmelserna i 14 kap. miljöbalken och de EU-förordningar som anges i 19 § 7–9 och 11–16 i fråga om

a) primärleverantörers hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor som inte innebär utsläppande på marknaden, och

b) annan än primärleverantörers hantering av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor, och

2. att föreskrifter meddelade med stöd av 12 kap. 10 § miljöbalken följs.

Nämndens tillsynsansvar enligt första stycket omfattar inte den tillsyn som Arbetsmiljöverket har ansvar för enligt 20 §, Livsmedelsverket har ansvar för enligt 22 § eller Transportstyrelsen har ansvar för enligt 27 §.

3 kap.

6 §⁵ Kemikalieinspektionen ska, när det gäller 14 kap. miljöbalken och de EU-förordningar som anges i 2 kap. 19 § 7–9 och 11–16 denna förordning, ge tillsynsvägledning i frågor om utsläppande på marknaden, införsel och utförsel av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor samt allmänhetens hantering av sådana produkter, organismer eller varor.

Första stycket gäller inte frågor som omfattas av Boverkets vägledningsområde enligt 4 § eller Läkemedelsverkets vägledningsområde enligt 7 §.

13 §⁶ Statens jordbruksverk ska ge tillsynsvägledning i frågor om

1. djurhållande verksamheter och verksamheter inom jordbruks- och trädgårdsområdet utom i frågor som omfattas av Kemikalieinspektionens vägledningsområde enligt 6 §,

2. föreskrifter som Statens jordbruksverk har meddelat med stöd av förordningen (0000:0000) om bekämpningsmedel,

3. avfall enligt 15 kap. miljöbalken när frågorna avser

a) retursystem i de fall frågorna regleras i förordningen (2005:220) om retursystem för plastflaskor och metallburkar, och

b) hantering av sådant avfall som i bilaga 4 till avfallsförordningen (2011:927) beskrivs som avfall från forskning, diagnos, behandling eller förebyggande av djursjukdomar där det på grund av smittfara ställs särskilda krav på insamling och bortskaffande (avfallstyp 18 02 02*).

Denna förordning träder i kraft den

På regeringens vägnar

XX

yy
Miljödepartementet

⁵ Senaste lydelse 2011:930

⁶ Senaste lydelse 2011:1008.

Svensk författningssamling

Förordning om ändring i förordning (2007:913) med instruktion för Arbetsmiljöverket;

SFS

Utkom från trycket
den

utfärdad den []

Härigenom föreskrivs att 2 § förordningen (2007:913) med instruktion för Arbetsmiljöverket ska ha följande lydelse.

2 §¹ Arbetsmiljöverket har särskilt till uppgift att

1. ha tillsyn över efterlevnaden av arbetsmiljö- och arbetstidslagstiftningen,
2. ha tillsyn över arbetsmiljön enligt tobakslagstiftningen,
3. ha tillsyn över att miljölagstiftningen följs i den utsträckning som anges i miljötillsynsförordningen (2011:13),
4. meddela föreskrifter och allmänna råd med stöd av arbetsmiljö- och arbetstidslagstiftningen,
5. meddela föreskrifter och allmänna råd i den utsträckning som följer av förordningen (2000:271) om innesluten användning av genetiskt modifierade organismer och förordningen (0000:000) om bekämpningsmedel,
6. avgöra ärenden enligt lagen (1963:115) om förlängd semester för vissa arbetstagare med radiologiskt arbete,
7. ansvara för officiell statistik enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken,
8. ansvara för ett informationssystem om arbetsskador där skillnader i arbetsskador mellan kvinnor och män särskilt ska belysas,
9. följa utvecklingen på arbetsmiljöområdet samt ta de initiativ som denna ger anledning till,
10. utarbeta och sprida information inom arbetsmiljöområdet,
11. i samverkan med berörda myndigheter och organisationer följa och främja företagshälsovårdens utveckling, och
12. främja samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare på arbetsmiljöområdet.

Denna förordning träder i kraft den

På regeringens vägnar

¹ Senaste lydelse 2011:52.

SFS

XX

yy
(Arbetsmarknadsdepartementet)

Svensk författningssamling

Förordning om ändring i jaktförordningen (1987:905);

SFS

Utkom från trycket
den

utfärdad den []

Härigenom föreskrivs att 13 § jaktförordningen (1987:905) ska ha följande lydelse.

13 §¹ Bekämpningsmedel får användas för att döda mullvadar, sorkar (utom bisam), lämlar, råttor, skogsmöss och husmöss, om medlet har godkänts för sådan användning enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG, Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter eller förordningen (2013:0000) om bekämpningsmedel.

Denna förordning träder i kraft den

På regeringens vägnar

XX

yy
(Landsbyggsdepartementet)

¹ Senaste lydelse 2006:1044.